

Passend
Primair
Onderwijs

ROTTERDAM

PPO ROTTERDAM

BESTUURSVERSLAG

2018

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
1. Algemeen	5
1.1. Doelstelling van de organisatie	5
1.2. Strategisch beleid en kernactiviteiten	5
1.3. Juridische structuur	6
1.4. Interne organisatiestructuur	7
1.5. Duurzaamheid	8
2. Governance	9
2.1. Ontwikkelingen op het gebied van governance	9
2.2. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs	9
2.3. Horizontale verantwoording	10
2.3.1. Medezeggenschapsraad	10
2.3.2. Ondersteuningsplanraad	10
2.3.3. BAG-IB en stuurgroep	11
2.3.4. Ombudspersoon	12
2.3.5. Klachtenregeling	12
3. Beleid en resultaten	13
3.1. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar	13
3.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen	18
3.3. Beleid en resultaten	18
3.3.1. Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs	19
3.3.2. Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken	23
3.3.3. Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg	24
3.3.4. Onderzoek	26
4. Personeel	27
4.1. Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke betekenis	27
4.2. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. personeel	28
4.3. Verwachte toekomstige ontwikkelingen	30
4.4. Beheersing uitkeringen na ontslag	31
5. Bedrijfsvoering	32
5.1. Huisvesting	32
5.2. Informatievoorziening en ICT	32
5.3. Communicatie	33
5.4. Kwaliteitszorg	33
5.5. Privacy	34

6. Financiën	35
6.1. Toelichting op de balans	36
6.2. Toelichting op de staat van baten en lasten	37
6.3. Toelichting op investeringen	38
6.4. Toelichting op kasstromen en financiering	39
6.5. Treasurybeleid	39
7. Continuïteitsparagraaf	40
7.1. Kengetallen	40
7.2. Meerjarenbegroting	41
7.3. Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	42
7.4. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	43
7.5. Rapportage toezichhoudend orgaan	43
Ondertekening	44
8. Rapportage toezichhoudend orgaan	45
9. Jaarrekening	47

VOORWOORD

Het systeem kraakt en piept

Wij willen ieder kind de kans geven om het beste uit de (basis)schooltijd te halen. Een belangrijke fase die draait om leren, ontdekken, groeien en ontwikkelen. PPO Rotterdam is er speciaal voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Elke dag gaan we voor de volle 100 procent voor deze kinderen, maar we lopen vast in het huidige systeem, het kraakt en piept...

Het lerarentekort

De kwaliteit van het onderwijs staat of valt met voldoende en goed gekwalificeerde leerkrachten. Het lerarentekort heeft heel veel effect op het primair onderwijs in Rotterdam. PPO Rotterdam ziet de worsteling van de schoolbesturen om voldoende en goede leerkrachten voor de klas te krijgen. Zonder deze leerkrachten wordt het realiseren van de basisondersteuning een steeds grotere uitdaging.

Als de basisondersteuning niet meer voldoende is voor het individuele kind, dan komt PPO Rotterdam in actie om de extra ondersteuning te bieden. Ondanks de geweldige inzet van leerkrachten, scholen en schoolbesturen moeten we constateren dat PPO Rotterdam momenteel niet alleen inzet op deze extra ondersteuning, maar ook steeds vaker bijspringt op het niveau van de basisondersteuning. Hoe kun je immers goede extra ondersteuning bieden als de basis niet op orde is? Hoewel we een beleidsmatige scheiding hebben aangebracht tussen basisondersteuning en extra ondersteuning, blijkt dit in de praktijk niet (langer) werkbaar. PPO laat de grenzen bewust vervagen, de nood is hoog!

Aansluiting zorg en onderwijs

Naast het lerarentekort is er ook een grote uitdaging op het gebied van de aansluiting tussen zorg en onderwijs. De lange wachtlijsten voor de jeugdzorg zetten scholen zwaar onder druk en staan in direct verband met het stijgend aantal thuiszitters. We zien dat de Gemeente Rotterdam, binnen de beschikbare mogelijkheden, doet wat zij kan om deze aansluiting te verbeteren. Een transitie van deze magnitude vraagt echter heel veel tijd.

Symptoombestrijding

Wij constateren dat, ondanks ieders goede intenties, het systeem onder druk staat. Er zijn steeds meer kinderen die 'thuis zitten'. PPO Rotterdam doet, samen met de schoolbesturen, alles wat mogelijk is om voor deze kinderen een passende oplossing te vinden. Maar in feite is dit symptoombestrijding en worden de onderliggende oorzaken (lerarentekort en onvoldoende aansluiting tussen zorg en onderwijs) daarmee niet aangepakt. Wij kunnen deze problemen niet alleen oplossen.

Tot slot

In het jaarverslag van PPO Rotterdam kunt u lezen wat PPO Rotterdam in 2018 heeft ondernomen voor onze leerlingen in Rotterdam. Ook in 2019 blijven we een betekenisvolle rol vervullen. Dat kunnen we alleen maar doen, omdat we met veel plezier samenwerken met onze partners in de stad. We willen dan ook graag iedereen bedanken: ouders, leraren, scholen, bestuurders en onze eigen medewerkers bij PPO voor hun inzet het afgelopen jaar. Dankzij deze inzet blijven we optimistisch, omdat we blijven geloven in de kansen voor ieder kind.

Michiel Minderhoud**Directeur-Bestuurder Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam**

1. ALGEMEEN

1.1. Doelstelling van de organisatie

“Ieder kind een passende onderwijsplek, waar mogelijk in het regulier onderwijs in de eigen wijk”

Onze missie is het Rotterdamse basisonderwijs zo goed toe te rusten dat kinderen met specifieke onderwijsbehoeften terecht kunnen bij een reguliere basisschool in hun eigen wijk. Dit is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle aangesloten schoolbesturen. De medewerkers van PPO Rotterdam zetten zich hier dagelijks voor in. In al ons handelen staat het kind centraal.

Passend onderwijs is een andere manier van kijken naar een leerling die extra ondersteuning nodig heeft. We kijken naar de mogelijkheden, kansen en talenten van kinderen, in plaats van de nadruk op het probleem te leggen. De onderwijsarrangeerteams (OAT's) van PPO Rotterdam ondersteunen leerkrachten, scholen en ouder(s)/ verzorger(s) door maatwerk te leveren. Ook ondersteunt PPO Rotterdam het vormen van netwerken in de wijk om hiermee het samenwerken tussen scholen op wijkniveau te stimuleren. We moeten er met elkaar voor zorgen dat de juiste mensen en expertise op het juiste moment en op de juiste plek aanwezig zijn voor iedere leerling die dat nodig heeft.

Door de juiste inzet van mensen en middelen en het samenwerken op wijkniveau, kunnen we er in Rotterdam voor zorgen dat steeds meer leerlingen met een extra ondersteuningsvraag goed onderwijs krijgen in het regulier basisonderwijs, zoveel mogelijk thuisnabij. Dat is onze stip op de horizon, waar we de komende jaren naar toe werken.

Naar aanleiding van de bovenstaande missie en visie zijn de volgende (beleids)-uitgangspunten gehanteerd:

1. Basis op orde;
2. Thuisnabijheid;
3. Regulier waar het kan, speciaal waar het moet;
4. Integraal werken;
5. Gebiedsgericht werken;
6. Werken op basis van vertrouwen.

1.2. Strategisch beleid en kernactiviteiten

PPO Rotterdam heeft haar strategisch beleid tot aan 2020 vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2016-2020 'Samen bouwen aan maatwerk'. Hierin staan de belangrijkste gezamenlijk geformuleerde doelen van PPO weergegeven:

- bouwen aan het versterken van de kwaliteit van reguliere basisscholen;
- het bieden van maatwerk aan leerlingen met een aanvullende onderwijsondersteuningsbehoefte;
- samenwerkingen tussen scholen in een wijk mogelijk maken om een dekkend netwerk te realiseren.

PPO geeft vorm en inhoud aan deze doelen via drie actielijnen:

1. Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs;
2. Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken;
3. Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg.

1.3. Juridische structuur

PPO Rotterdam is één van de 77 samenwerkingsverbanden voor passend primair onderwijs in Nederland. PPO wordt gevormd door 20 aangesloten schoolbesturen die actief zijn in het primair onderwijs in Rotterdam aan ruim 52.000 kinderen.

De stad Rotterdam is, uitgezonderd Rozenburg en Hoek van Holland, aangewezen als samenwerkingsverband voor primair passend onderwijs. Alle Rotterdamse basisscholen werken binnen PPO Rotterdam samen om ieder kind het onderwijs te bieden dat het nodig heeft.

PPO Rotterdam is opgericht op 25 maart 2013, toen ook de statuten bij akte van oprichting zijn vastgelegd. Als rechtsvorm is PPO een vereniging. Op 30 november 2016 heeft een statutenwijziging plaatsgevonden met als belangrijkste doel het scheiden van bestuur en toezicht. Binnen de huidige structuur wordt er gewerkt met een directeur-bestuurder en een Algemene Vergadering als intern toezichthoudend orgaan.

De leden van de vereniging (20 schoolbesturen) zijn:

Nr	Naam bestuur	Soort bestuur	Plaats
1	De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam
2	LEV Scholengroep West Nederland	Vereniging	Alphen aan den Rijn
3	Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam
4	Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Vereniging	Rotterdam
5	Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
6	Cosmicus Onderwijs	Stichting	Rotterdam
7	Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag
8	Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam
9	Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam
10	Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam
11	Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam
12	Stichting van Brienoordschool, samenwerkingsschool voor protestants-christelijke en openbaar onderwijs.	Stichting	Rotterdam
13	Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam
14	Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam
15	Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam
16	Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht

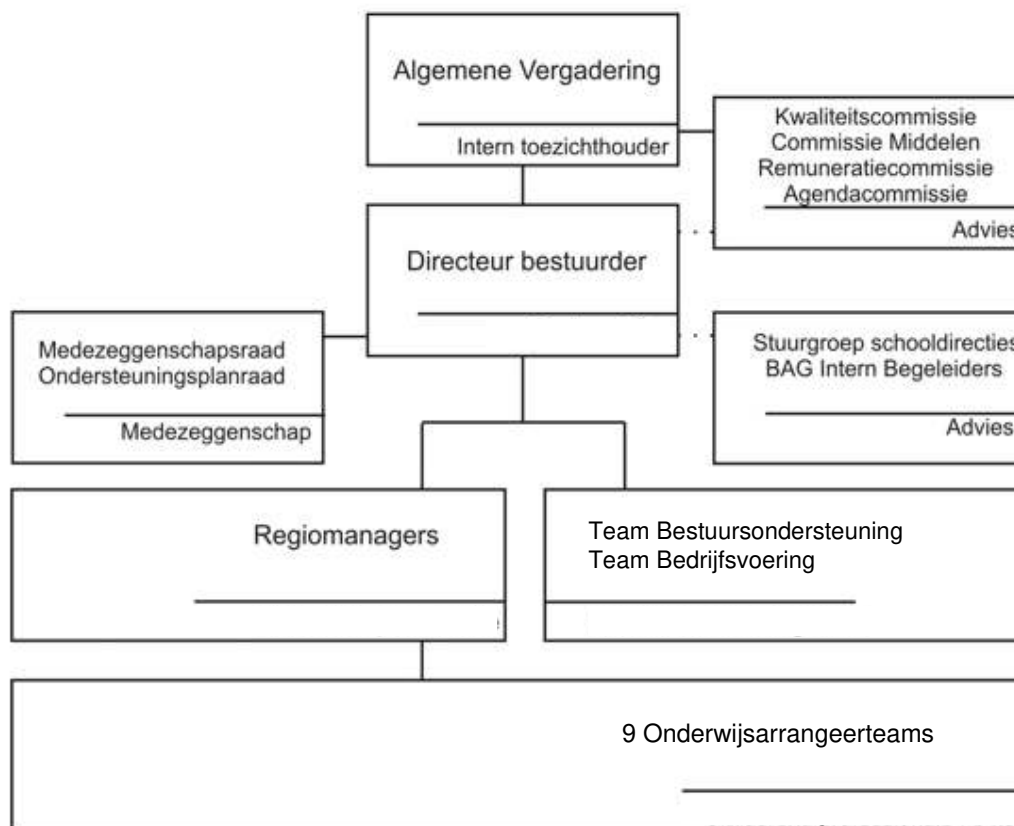
17	De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam
18	De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam
19	Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam
20	Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs	Stichting	Rotterdam

Tabel 1. Overzicht deelnemende schoolbesturen

1.4. Interne organisatiestructuur

PPO kent een platte organisatiestructuur, met als hart van de organisatie de 9 Onderwijs Arrangeer Teams (OAT's) die als zelforganiserende teams functioneren.

Organogram samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam (PPO)

Afbeelding 1. Organogram PPO Rotterdam

PPO Rotterdam werkt met het expertisemodel en is actief op alle Rotterdamse basisscholen. Aan iedere school is een schoolcontactpersoon en ouderfunctionaris verbonden. Zij ondersteunen de scholen met het bieden van een passend onderwijsaanbod aan álle Rotterdamse kinderen. Dus ook als het kind extra ondersteuning nodig heeft. Dit doen zij door middel van preventieve interventies en in de vorm van (financiële) arrangementen.

1.5. Duurzaamheid

PPO Rotterdam heeft geen specifiek beleid t.a.v. bijvoorbeeld milieu of maatschappelijk verantwoord ondernemen. In feite zit in alle activiteiten van PPO een belangrijke maatschappelijke relevantie wanneer het gaat om sociale aspecten als inclusief onderwijs, samenwerking met ketenpartners en gelijke kansen voor ieder kind.

Uiteraard wordt, waar mogelijk, wel bewust omgegaan met duurzame inkoop, duurzaamheid gebouwen et cetera.

2. GOVERNANCE

2.1. Ontwikkelingen op het gebied van governance

PPO Rotterdam heeft als rechtsvorm een vereniging. Er waren in 2018 20 schoolbesturen aangesloten bij de vereniging. In november 2016 heeft PPO Rotterdam besloten tot een statutenwijziging en aanpassing van het huishoudelijk reglement, waarin toezicht en bestuur gescheiden zijn. De code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs is daarbij gehanteerd.

De vereniging kent twee organen: het bestuur, bestaande uit een directeur-bestuurder en de algemene vergadering in de rol van intern toezichthouder. Daarnaast heeft de Algemene Vergadering een adviserende rol en een werkgeversfunctie naar de directeur-bestuurder.

2.2. Code Goed Bestuur in het Primair Onderwijs

Goed onderwijs vraagt om goed bestuur. De ['Code Goed Bestuur in het primair onderwijs'](#) - waarin leden van de PO-Raad hebben vastgesteld wat zij verstaan onder goed bestuur - geeft schoolbesturen en ook samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs een leidraad bij het realiseren van goed bestuur.

De Code Goed Bestuur is een levend document: het heeft een 'ontwikkelkarakter'. Goed bestuur komt niet tot stand doordat besturen een code vaststellen, maar doordat zij ieder voor zich en gezamenlijk invulling geven aan de principes van de Code en zo het bestuur verder professionaliseren.

Er heeft zich in 2018 één situatie voorgedaan binnen PPO Rotterdam waarin is afgeweken van de Code Goed Bestuur. Het betrof de tijdelijke aanstelling van een interim directeur-bestuurder vanuit één van de aangesloten schoolbesturen. In de Code Goed Bestuur staat dat het bevoegd gezag zorgdraagt voor een scheiding tussen de functies van bestuur en intern toezicht en dat ieder lid van het bestuur zich ten opzichte van het intern toezichtsorgaan en ieder deelbelang van de organisatie onafhankelijk en kritisch dient te kunnen opstellen. Aangezien de interim directeur-bestuurder zowel tijdelijk gedetacheerd was bij PPO Rotterdam als in dienst was bij één van de leden van de AV (te weten als hoofd financiën bij BOOR) lag hier een aandachtspunt. Hierover zijn binnen de Algemene Vergadering de volgende afspraken gemaakt:

- De situatie is ter informatie gemeld bij de Inspectie.
- Er is een termijn van maximaal 6 maanden gekoppeld aan de inzet van de interim directeur-bestuurder.
- Van de leden van de AV werd verwacht dat ze scherp zouden toezien op naleving van de regels van goed bestuur.
- BOOR en PPO hebben over en weer financiële verplichtingen.
 - Voor de financiële aangelegenheden tussen BOOR en PPO wijst BOOR de controller van BOOR tijdelijk aan als belangenbehartiger.

- Van alle transacties die plaatsvinden tussen PPO en BOOR wordt een afschrift gestuurd naar de vice-voorzitter van de AV.
- Indien er financiële aangelegenheden zijn t.a.v. BOOR die afwijken van het generieke beleid van het samenwerkingsverband, zullen eventuele beslissingen die de interim directeur-bestuurder hieromtrent moet nemen, vooraf voorgelegd worden aan de vice-voorzitter van de AV.
- Aan de detacheringsovereenkomst is een bepaling toegevoegd waarin wordt opgenomen dat de interim directeur-bestuurder kennis die hij uit hoofde van zijn functie als directeur-bestuurder a.i. bij PPO Rotterdam niet mag delen, noch mag gebruiken ten gunste van BOOR. Aan deze bepaling is een boeteclausule gekoppeld.

2.3. Horizontale verantwoording

Met horizontale verantwoording wordt de verantwoording bedoeld naar alle belanghebbenden. Het gaat dan om de wijze van omgang en communicatie van het samenwerkingsverband met bijvoorbeeld ouders, MR, gemeente en klachtenbehandeling.

2.3.1. Medezeggenschapsraad

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zijn verplicht een medezeggenschapsraad (MR) in te stellen. In deze MR zijn medewerkers van PPO Rotterdam vertegenwoordigd. Zij zijn gekozen door de werknemers van PPO Rotterdam met een vaste aanstelling. De MR bestaat uit zeven leden. Binnen de MR zijn taken verdeeld zoals die van voorzitter, vicevoorzitter en secretaris. Ook is er afgesproken dat een afgevaardigde van de MR de vergaderingen van de ondersteuningsplanraad (OPR) bijwoont.

De MR kent drie vormen van overleg:

- agenda overleg tussen de voorzitter, de vicevoorzitter en de secretaris van de MR en de directeur/bestuurder,
- een overleg waarbij MR en directeur/bestuurder gezamenlijk overleg voeren en
- zelfstandig overleg van de MR.

De eerste twee vormen vinden vijf maal per jaar plaats, de derde vorm tienmaal.

De MR heeft zich in 2018 gericht op onder andere de volgende onderwerpen: herziening functiehuis, begroting 2019, WKR, evaluatie gesprekkencyclus, bestuursformatieplan, opstart overleg tussen MR en toezichthouder, werkbelevingsonderzoek, privacy.

Conform de reglementen en het rooster van aftreden zullen er in 2019 weer MR verkiezingen plaatsvinden.

2.3.2. Ondersteuningsplanraad

Begin 2018 telde de OPR 10 leden, waarvan 5 ouders en 5 personeelsleden. In februari 2018 hebben er verkiezingen plaatsgevonden, waarna de OPR weer bestond uit 14 leden. Door tussentijds vertrek van een aantal OPR-leden ontstonden er in de loop van 2018 echter wederom vacatures. Eind 2018 bestond de OPR uit 10 leden, waarvan 7 ouders en 2 personeelsleden. Dit was ook aanleiding voor de

Inspectie om PPO een herstelopdracht te geven met betrekking tot de samenstelling van de OPR. Begin 2019 zullen er daarom wederom verkiezingen worden georganiseerd.

Er hebben 6 OPR vergaderingen in 2018 plaatsgevonden. De inhoudelijke verdieping wordt vanuit twee invalshoeken aangevlogen:

- vanuit vragen van de OPR,
- vanuit thema's of onderwerpen waar PPO de OPR bij wil betrekken.

De onderwerpen die in 2018 aan de orde zijn geweest in de overleggen van de OPR zijn: onderzoek werkdruk onder leerkrachten en IB-ers, begroting 2019, opstart overleg tussen OPR en toezichthouder, hoogbegaafdheid, ouderfunctionarissen, privacy, voorbereidingen nieuwe Ondersteuningsplan, Inspectiebezoek, voortgangsrapportage en verkiezingen.

2.3.3. BAG-IB en stuurgroep

Binnen de organisatiestructuur van PPO Rotterdam zijn er naast de twee formele medezeggenschapsorganen (MR en OPR) ook twee adviesorganen ingesteld: de beleidsadviesgroep Intern Begeleiders (BAG-IB) en de stuurgroep so-sbo-bao. De activiteiten van beide adviesorganen worden hieronder kort toegelicht.

BAG-IB

De BAG-IB bestaat uit een vertegenwoordiging van intern begeleiders uit de negen OAT-gebieden van PPO Rotterdam. Zij geven, gevraagd en ongevraagd, advies aan PPO Rotterdam en vormen hiermee een verbinding tussen beleid en uitvoering. De deelnemers leggen hun oor goed te luister, zodat zij ook namens de andere scholen in het OAT-gebied kunnen spreken en onderwerpen in kunnen brengen.

De BAG-IB komt gemiddeld vijf keer per schooljaar bijeen en heeft zich in 2018 o.a. beziggehouden met onderwerpen als KindKans, werkdrukonderzoek, poortwachtersfunctie EED, nieuwe website PPO Rotterdam, zorgplicht en gastplaatsing, schoolziekteverzuim, onderwijszorgarrangementen en themamiddagen.

Stuurgroep

De stuurgroep bestond in 2018 uit 13 leden die ieder als schooldirecteur verbonden zijn aan één of meerdere wijknetwerken. Samen met de portefeuillehouders Wijk van PPO zijn zij nauw betrokken geweest bij het opstellen van de wijkplannen in 2017. In 2018 heeft de Stuurgroep een reglement vastgesteld waarmee zij ook een formeel adviesorgaan binnen de PPO organisatie is. In dit reglement staan de doelen van de stuurgroep als volgt omschreven:

- a) Het stimuleren van dekkende PPO netwerken, inclusief het ondersteunen bij het opstellen van een plan van aanpak voor de dekkende netwerken in de wijk.
- b) Het verzorgen, uitleggen en toelichten en uitdragen van input voor de PPO netwerkbijeenkomsten en input naar de Stuurgroep.
- c) Verbindingsofficier zijn tussen de wijk, Stuurgroep, wijk en bestuur.
- d) Initiator zijn om het samenwerken tot stand te brengen in de wijk.

In het reglement is ook het adviesrecht van de stuurgroep vastgelegd. Dit bestaat uit het uitbrengen van een zwaarwegend advies aan de directeur-bestuurder ten aanzien van de doelen en taken zoals omschreven in het reglement.

2.3.4. Ombudspersoon

Bij een verschil van mening tussen ouders, scholen, besturen en/of het samenwerkingsverband, is een goed gesprek tussen beide partijen de eerste stap. Binnen PPO Rotterdam kan een ombudspersoon worden ingezet. De ombudspersoon is onafhankelijk en kan advies of feedback geven aan alle betrokken partijen. In de praktijk leidt de inzet van de ombudspersoon vrijwel altijd tot een prettig gesprek en een passende oplossing.

De ombudspersoon is in 2018 betrokken geweest bij:

- Diverse wijknetwerkbijeenkomsten rond het onderwerp 'zorgplicht'.
- Het opstellen van diverse formats m.b.t. thuiszitters, OPP, observatieplaatsen.
- Afhandelen van bezwaren en klachten van ouders.
- Diverse casussen rondom thuiszitters.
- Ondersteuning van PPO medewerkers vanwege mogelijke jurisdisering van een casus.
- Vragen over in- en uitschrijven leerlingen en proefplaatsen, schorsing of time-out.

Daarnaast zijn er gemiddeld 45 contactmomenten per maand rondom specifieke casussen. Het gaat dan om vragen, overleg, afspraken, et cetera.

2.3.5. Klachtenregeling

In juni 2017 is binnen PPO Rotterdam een [klachtenregeling](#) vastgesteld. Deze is voor externen toegankelijk via de website van PPO. In januari 2018 is de betreffende pagina op de website ook voorzien van een [stroomschema](#) bij de klachtenregeling.

Er zijn in 2018 drie officiële klachten binnen gekomen bij PPO Rotterdam. Dit betrof een klacht van een ouder over het stopzetten van het maatwerkbudget voor haar kind. Deze klacht is in juni 2018 via de toenmalige wethouder Sven de Langen bij PPO terecht gekomen. De twee overige klachten zijn via de gemeentelijke Kinderombudsman bij PPO gemeld. Alle klachten zijn conform de vastgestelde klachtenregeling in behandeling genomen en afgehandeld.

Daarnaast waren er in 2018 twee geschillen bij de geschillencommissie. Eén daarvan is afgerond en één is aangehouden.

PPO ziet in toenemende mate ouders die zich wenden tot de geschillencommissie passend onderwijs, de wethouder, de burgemeester, de Kinderombudsman of ouders die de communicatie met een schoolbestuur, een samenwerkingsverband of de gemeente via een jurist laten lopen. Ouders lijken beter dan voorheen te weten hoe je kunt opschalen en hoe je kunt zorgen dat je zorgen onder de aandacht komen van mensen die invloed kunnen uitoefenen.

3. BELEID EN RESULTATEN

3.1. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

Leerlingaantallen

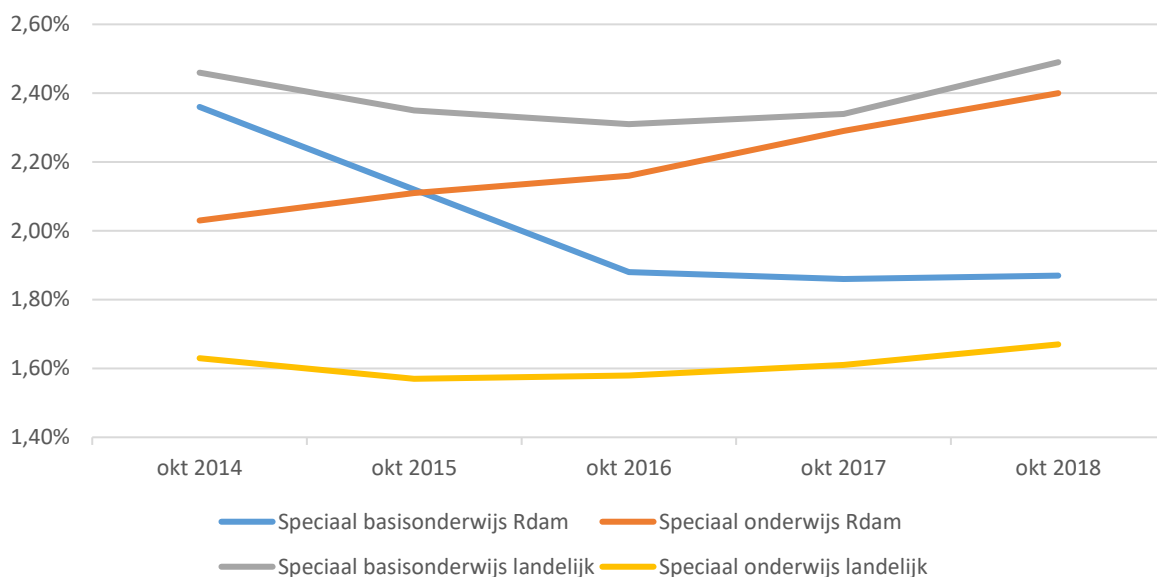
Onderstaande tabel laat zien dat het leerlingaantal in Rotterdam stijgt. Er zijn in totaal ruim 1.500 leerlingen bijgekomen sinds 1 oktober 2014. De verwachting is dat het leerlingaantal de komende jaren nog verder zal stijgen.

	1 okt 2014	1 okt 2015	1 okt 2016	1 okt 2017	1 okt 2018
Basisonderwijs	48.837	49.315	49.818	49.923	50.378
Speciaal basisonderwijs	1.178	1.070	953	946	961
Totaal (S)BO	50.015	50.385	50.771	50.869	51.339
Speciaal onderwijs	1.017	1.068	1.095	1.166	1.233
Totaal alle vormen	51.032	51.453	51.866	52.035	52.572

Tabel 2. Aantal leerlingen per onderwijsvorm (bron: Kijkglas 1 van DUO)

Grafiek 1 laat zien dat het deelnamepercentage SBO in Rotterdam sinds de start van passend onderwijs gedaald is, maar dat deze daling stagneert en al drie jaar min of meer op hetzelfde niveau blijft. Het deelnamepercentage SO laat in Rotterdam een stijgende lijn zien. Landelijk is voor het SBO een vergelijkbare trend zichtbaar, na een aanvankelijke daling is er nu landelijk sprake van een stijging. Ook het deelnamepercentage SO laat landelijk een lichte stijging zien, maar het deelnamepercentage SO ligt in Rotterdam nog altijd hoger dan het landelijk gemiddelde.

De verschillen tussen de Rotterdamse cijfers en het landelijk gemiddelde worden mogelijk deels verklaard doordat er in Rotterdam geen kleuters instromen in het SBO maar wel in het SO. In het SO zit dus mogelijk een groep kleuters die ook in het SBO geplaatst had kunnen worden.

Grafiek 1. Ontwikkeling deelnamepercentage SBO/SO, Rotterdam ten opzichte van landelijk
(Bron: Kijkglas 1 van DUO)

Toelaatbaarheidsverklaringen

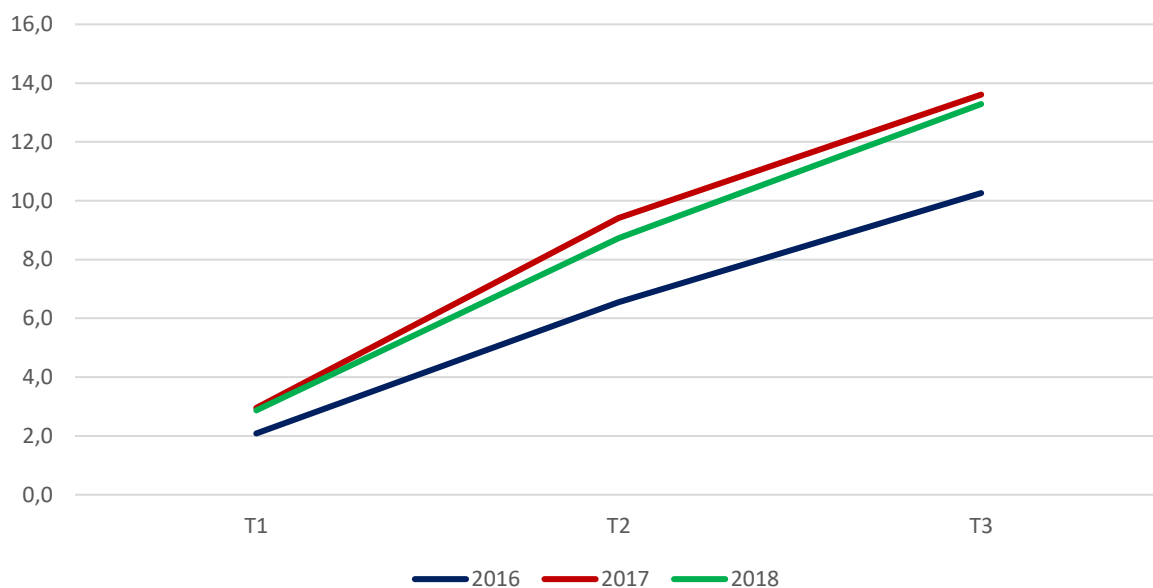
De visie van PPO is om alle Rotterdamse leerlingen passend onderwijs te bieden. Daar waar het kan, bieden we passend onderwijs op reguliere basisscholen. Voor een aantal leerlingen is een onderwijsplaats in het SBO of SO het meest passend. Zij krijgen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV).

In 2018 zijn er nieuwe toelaatbaarheidsverklaringen afgegeven. In onderstaande tabel staan de TLV's die zijn toegekend in 2018. De kosten van de TLV's met een ingangsdatum na 1 februari 2018 komen pas in schooljaar 2019/2020, door de T-1 systematiek.

Cumulatief aantal TLV's 2018 totaal		
Soort	absoluut aantal	per 1000 lln
SBO	351	6,8
SO Laag	264	5,1
SO Midden	29	0,6
SO Hoog	31	0,6
Totaal SO	324	6,3
Totaal SBO+SO	675	13,1

Tabel 3. Aantal TLV's toegekend in 2018

Grafiek 2 laat zien dat het totaal aantal afgegeven TLV's per 1.000 leerlingen in 2018 bijna gelijk oploopt met de lijn van 2017. Het cumulatief aantal afgegeven TLV's komt overall net iets lager uit dan vorig jaar.

Grafiek 2. Aantal afgegeven TLV's per trimester per 1.000 leerlingen, cumulatief

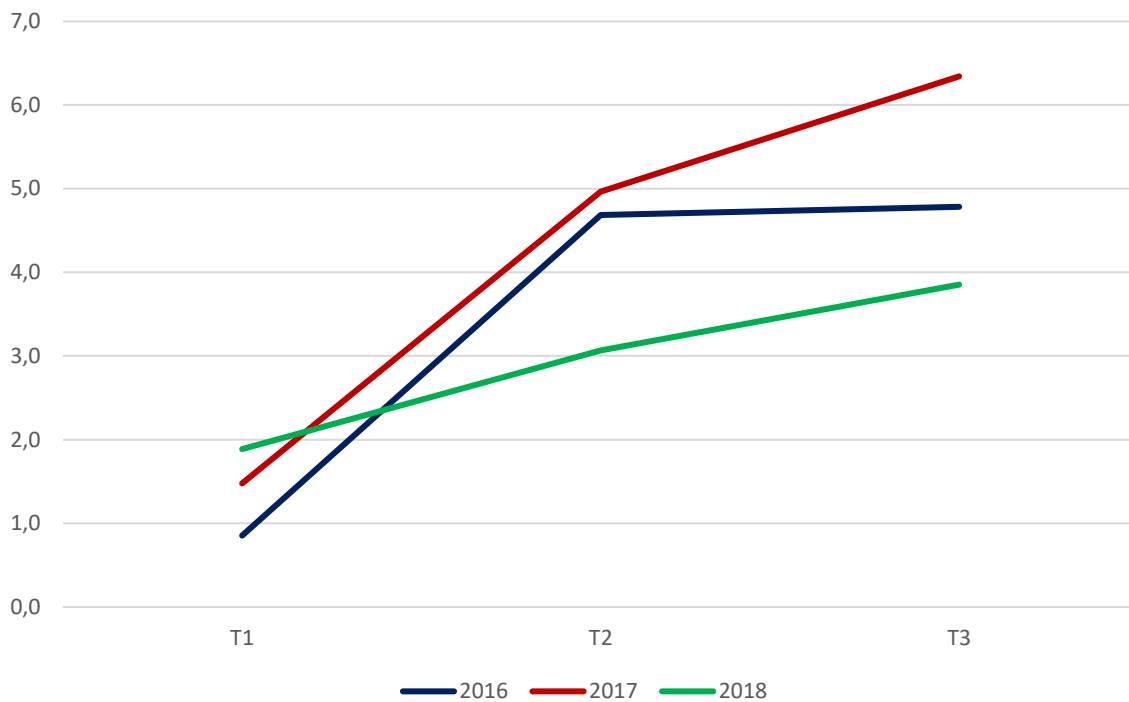
Arrangementen

Om plaatsing in het speciaal (basis)onderwijs te voorkomen én om passende ondersteuning op de school te bieden, worden door PPO diverse arrangementen ingezet:

- Financiële arrangementen:
 - voor leerlingen met een SBO-ondersteuningsbehoefte: SBO maatwerkbudget (op wijkniveau of individueel) en arrangement SBO-profiel (bijvoorbeeld Babylon);
 - voor leerlingen met een SO-ondersteuningsbehoefte: SO maatwerkbudget (individueel) en arrangement SO-profiel (bijvoorbeeld Pluspunt);
 - inkoop opvangplaatsen (Herstart) bij BOOR en Horizon;
 - arrangement inclusief: een financiële impuls voor een SBO school die een nieuwe (SO-)doelgroep gaat opvangen of een reguliere basisschool die inclusiever wordt door een aantal SO-leerlingen op te vangen.
- Arrangementen die door een medewerker van PPO worden uitgevoerd (in natura).

Maatwerkbudgetten	2018 totaal (cumulatief)
MWB	196
MWB per 1.000 ll	3,9

Tabel 4. Aantal maatwerkbudgetten met ingangsdatum in 2018

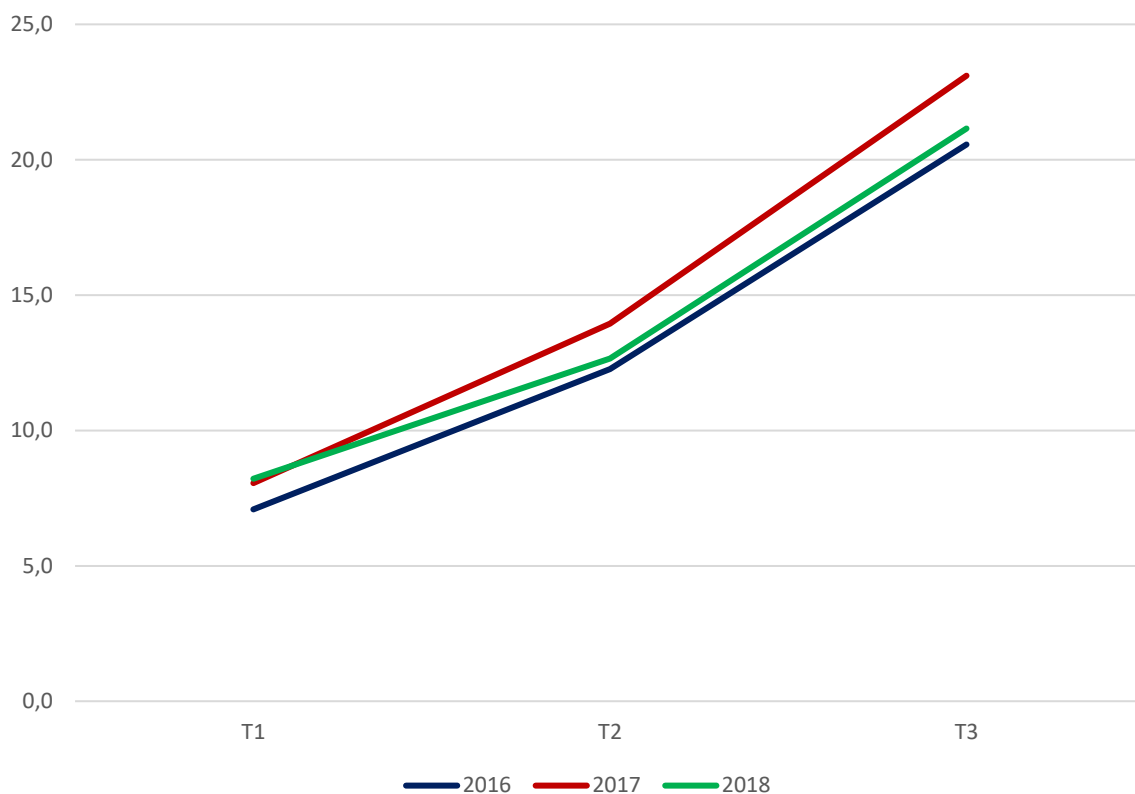
Grafiek 3. Nieuw gestarte Maatwerkbudgetten per 1.000 leerlingen, cumulatief

Bovenstaande grafiek laat zien dat de ‘pas op de plaats’ ten aanzien van de maatwerkbudgetten er voor heeft gezorgd dat aan de explosieve groei van het aantal nieuw gestarte maatwerkbudgetten een einde is gekomen. De ‘pas op de plaats’ heeft ertoe geleid dat de afgifte van maatwerkbudgetten nu voor heel PPO op een vergelijkbare wijze gebeurt. PPO is meer dan voorheen ‘in control’ als het gaat om de afgifte van MWB. Het totaal beschikbare bedrag voor MWB in 2018 is tussentijds nog verhoogd, maar uiteindelijk zijn deze extra middelen niet volledig benut.

Wanneer een leerling extra ondersteuning nodig heeft zijn er, naast de financiële arrangementen, diverse arrangementen beschikbaar die door een medewerker van PPO worden uitgevoerd. In tabel 5 wordt weergegeven hoeveel van deze arrangementen er in 2018 zijn gestart, en welke arrangementen daarbij het meest zijn ingezet.

Arrangementen	2018
<i>Totaal</i>	
Aantal arrangementen	1082
Aantal arr. per 1.000 ll	21,3
<i>Type arrangement</i>	
AB	562
Lezen	226
Logopedie	50
Psychodiagnostisch ond.	244

Tabel 5. Arrangementen gestart in 2018

Grafiek 5. Aantal gestarte arrangementen per jaar per 1.000 leerlingen, cumulatief

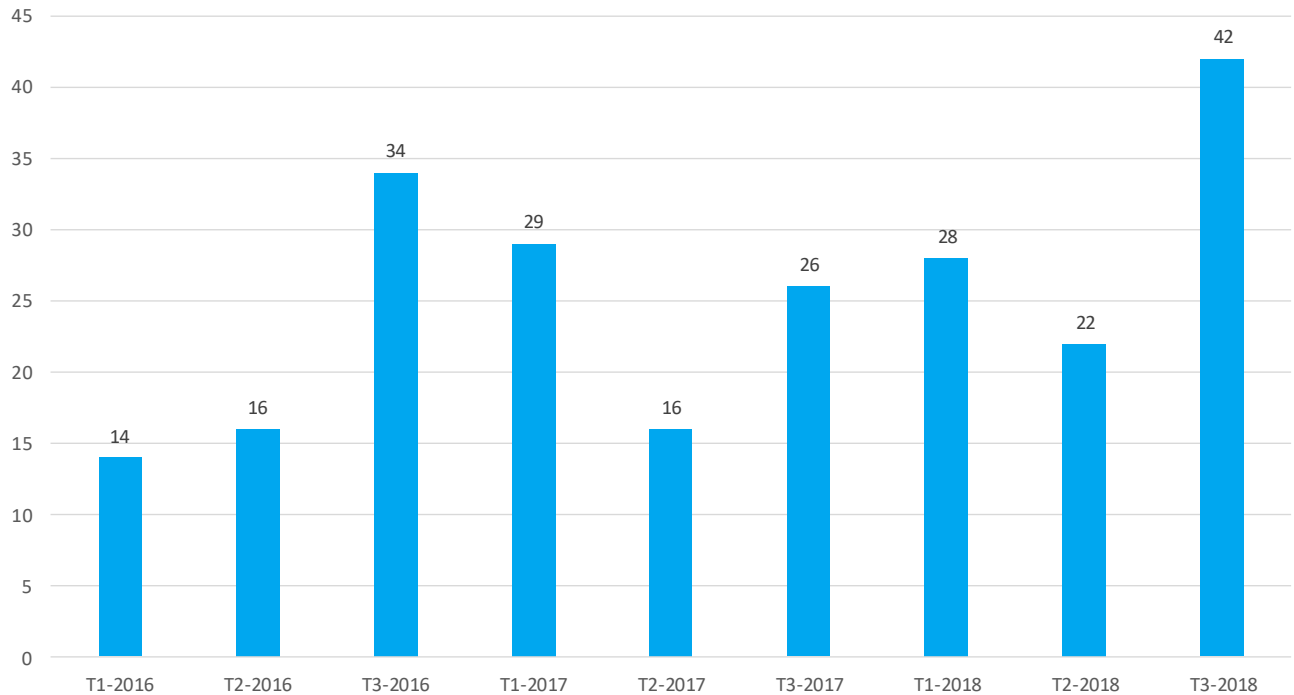
Bovenstaande grafiek laat zien dat het aantal gestarte arrangementen in 2018 niet heel veel afwijkt van voorgaande jaren. Met de invoering van Kindkans is de registratie verbeterd* en worden de gegevens uitgedraaid op datum ingang arrangement en niet op datum toekenning arrangement.

**De verwachting is wel dat in de cijfers in bovenstaande grafiek voor het laatste halfjaar van 2018 nog een aantal dubbeltellingen zit. Op basis van een steekproef onder het arrangement AB, wordt een afwijking van ongeveer 5% verwacht.*

Thuiszitters

Vanaf juni 2018 is PPO gestart met het maandelijks verzenden van de thuiszitterslijsten per schoolbestuur naar het betreffende schoolbestuur. Op die manier zorgen we ervoor dat er geen kinderen buiten beeld blijven en gepaste actie vanuit de besturen kan worden ingezet.

Het aantal thuiszitters aan het eind van december 2018 is 42. Dit is fors meer dan gebruikelijk. PPO ziet vooral het aantal thuiszitters toenemen dat uit het regulier basisonderwijs komt en ook weer op zoek is naar regulier basisonderwijs. Net als in andere periodes zitten onder de thuiszitters relatief veel kinderen die wachten op een plek in het SO of in de jeugdzorg.

Grafiek 6. Ontwikkeling leerplichtige thuiszitters (> 4 weken)

3.2. Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Ten aanzien van toekomstige ontwikkelingen wordt het volgende verwacht:

- **Leerlingaantal**
Rotterdam is een groeiregio. PPO Rotterdam gaat derhalve uit van een stijgend leerlingaantal.
- **Hybride vormen van onderwijs**
De verwachting is dat er in de nabije toekomst allerlei nieuwe vormen van onderwijs zullen ontstaan, waarbij de integratie van regulier en speciaal (basis)onderwijs, de aansluiting tussen PO en VO (bijvoorbeeld tienscholen) op diverse manier vorm zal krijgen.

Daarnaast is PPO al in 2018 begonnen met de voorbereiding voor het nieuwe Ondersteuningsplan (wat op 1 mei 2020 gereed moet zijn). Verwachte ontwikkelingen die hierin zullen worden meegenomen zijn:

- vereenvoudiging inzet budgetten (het versimpelen en samenvoegen van financiële arrangementen)
- voortzetting focus op ouders als samenwerkingspartner (waarbij ouders niet alleen ondersteund, maar soms ook 'begrensd' moeten worden)

3.3. Beleid en resultaten

Zoals ook vermeld in paragraaf 1.2 heeft PPO Rotterdam haar strategisch beleid tot aan 2020 vastgelegd in het Ondersteuningsplan 2016-2020 'Samen bouwen aan maatwerk'. De gezamenlijk geformuleerde doelen zijn hierin vertaald in drie actielijnen, met ieder hun eigen resultaatstellingen.

In deze paragraaf wordt de inhoudelijke voortgang op de actielijnen beschreven. Indien er sprake is van knelpunten of stagnatie t.a.v. de realisatie van de doelstellingen worden eventuele maatregelen toegelicht.

3.3.1. Actielijn 1: Rotterdamse kinderen volgen thuisnabij, passend onderwijs

In het Ondersteuningsplan 2016-2020 staat voor actielijn 1 de volgende resultaatstelling beschreven: aan het einde van de planperiode:

- Is de **basisondersteuning** van scholen verder versterkt ten gunste van de leerlingen, de leerkrachten en de IB'ers. De effecten van de (financiële) ondersteuning van PPO ten bate van de versterking van de basisondersteuning op de scholen zijn inzichtelijk gemaakt.
- Hebben alle scholen het (gecomprimeerde) **SOP** kwalitatief goed ingevuld, wordt deze periodiek geactualiseerd, openbaar gemaakt op de schoolwebsite en gedeeld met PPO. PPO beheert het volledig overzicht van alle (gecomprimeerde) SOP's en maakt dit inzichtelijk en online toegankelijk.
- Heeft ieder gebied één of meerdere **wijkplannen**, waar aan de uitvoering ervan constructief wordt samengewerkt door de scholen en PPO. PPO ondersteunt de uitvoering zowel inhoudelijk (OAT's en beleid) als financieel. In de wijkplannen is door betrokken schooldirecteuren minimaal overeenstemming bereikt over de visie op passend onderwijs in de wijk en hoe het dekkend netwerk in de wijk gerealiseerd gaat worden (incl. de rol van het S(b)O daarin).
- Zijn scholen (leerkrachten, IB'ers en directeuren) en andere samenwerkingspartners tevreden over de **kwaliteit** van de dienstverlening van PPO, het aanbod aan arrangementen en de kwaliteit van de uitvoering ervan door het OAT. De ondersteuning en diensten die PPO biedt voor het onderwijs worden gedurende de planperiode verbeterd op basis van evaluaties en signalen uit het veld.

Onderstaande tabel maakt aan de hand van een kleurenoverzicht in één oogopslag duidelijk wat de voortgang is geweest in 2018 op de verschillende resultaatgebieden onder actielijn 1.

Voortgang	Jan – apr 2018	Mei – aug 2018	Sep – dec 2018
Basisondersteuning			
SOP's			
Wijkplannen			
Kwaliteit			

Tabel 6. Voortgang actielijn 1

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang actielijn 1

- Basisondersteuning
Uit de verantwoording basisbudget besturen 2017/2018 komt naar voren dat bijna driekwart van de besturen (een deel van) de middelen heeft ingezet ten behoeve van het versterken van de basisondersteuning. Ook vanuit het basisbudget voor de wijken wordt geïnvesteerd op het versterken van de basisondersteuning. Ondanks deze investeringen staat de basisondersteuning

onder druk vanwege het toenemende lerarentekort. De besturen hebben ook aan PPO Rotterdam gevraagd om mee te denken over de aanpak van het lerarentekort. PPO kan het lerarentekort niet oplossen, maar mogelijk wel bijdragen aan het verminderen van de uitstroom van leerkrachten uit de sector. Hier wordt in 2019 (ook in aanloop naar het nieuwe Ondersteuningsplan) nader beleid op gemaakt.

Daarnaast is in 2018 door de nieuwe directeur-bestuurder geconstateerd dat signalen (positief én negatief) niet altijd gedeeld werden binnen PPO-verband. Daarom is onder het motto 'zorgen delen' gestart met het op gang brengen van deze uitwisseling.

Hoewel iedereen het belang hiervan onderschrijft (loyaliteit aan het kind) blijkt dit proces in de praktijk wat weerbarstiger. Het is nog zoeken naar de juiste praktische vertaling, waarbij enerzijds de schoolcontactpersonen van PPO Rotterdam op zoek zijn naar houvast in de vorm van kaders en anderzijds de nadrukkelijke wens van de schoolbesturen is dit proces niet teveel te formaliseren. Dit proces heeft de bestuurlijke aandacht binnen PPO en de verwachting is dat dit in de loop van 2019 tot een voor ieder acceptabele werkwijze leidt.

- SOP's

De Wet Passend Onderwijs verplicht scholen om ten minste 1x per 4 jaar een schoolondersteuningsprofiel (SOP) vast te stellen (zie WPO: artikel 8, lid 5)¹. Hierin geven scholen aan of zij voldoen aan de basisondersteuning zoals is vastgesteld door het samenwerkingsverband waar zij onder vallen. Om het SOP effectief in te kunnen zetten bij de realisatie van een dekkend ondersteuningsnetwerk in de wijk, is ervoor gekozen om alle Rotterdamse scholen te laten werken met een verkorte versie van het SOP (het gecompriemd SOP). Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het (tijdig) actualiseren van hun schoolondersteuningsprofiel. Leerlingen en ouders binnen het samenwerkingsverband zijn gebaat bij up to date en juiste informatie over welke basisondersteuning en extra ondersteuning basisscholen bieden. Wijzigingen in het SOP kunnen gedurende het hele schooljaar worden aangeleverd. PPO doet tweemaal per jaar een actieve uitvraag richting de besturen waarin hen gevraagd wordt om hun scholen hierop te attenderen. De laatste uitvraag heeft plaatsgevonden in juni 2018. De eerstvolgende uitvraag staat gepland voor februari 2019.

¹ Tijdens het debat over Passend Onderwijs in de Tweede Kamer, op 2 juli 2018, is ook gesproken over het SOP. Er zijn kritische vragen gesteld over het SOP in relatie tot zeggenschap of bureaucratie. D66-kamerlid Van Meenen diende een motie in die juist wil dat deze informatie in de schoolgids wordt vermeld in plaats van in het SOP. Deze motie is door de minister ontraden, maar door de Kamer wel aangenomen. Nu is het wachten op een reactie van de minister op deze motie over óf dan wel hoe hij deze motie gaat uitvoeren.

Afbeelding 2. Scholenkaart op de website van PPO Rotterdam

- **Wijkplannen**
 Na het indienen van de wijkplannen in juli 2017, is in schooljaar 2017/2018 met de uitvoering van de wijkplannen gestart. Bij de start van het schooljaar 2018/2019 is de directeur-bestuurder begonnen met het maken van een ronde langs alle wijken door aan te sluiten bij de reeds geplande wijknetwerkbijeenkomsten. Doel van deze ronde is het ophalen van input voor het nieuwe ondersteuningsplan. Bijvangst is dat het ook een heel mooie inkijk geeft in het functioneren van de wijknetwerken. De diversiteit in de wijken is groot. Niet alleen wat betreft de problematiek die speelt, maar ook in de mate waarin wordt samengewerkt op wijkniveau. Hierbij vallen de volgende zaken op:
 - In een aantal wijken is het moeilijk een gemeenschappelijke deler te vinden, bijvoorbeeld wanneer een wijk relatief veel scholen met een regiofunctie huisvest;
 - De gekozen wijk-indeling voelt niet overal even logisch;
 - De samenwerking met de gemeente, bijvoorbeeld via de gebiedsadviseurs, komt steeds meer tot stand;
 - Het regievraagstuk blijft een aandachtspunt. In een aantal wijken is gekozen voor een externe regievoerder/projectleider. Hier wordt wisselend naar gekeken, wat levert dit op in relatie tot de kosten. In de voorbereidingen richting het nieuwe Ondersteuningsplan wordt dit aandachtspunt nadrukkelijk meegenomen.

- **Kwaliteit**
 In het derde trimester van 2018 is er door onderzoeksbureau Motivaction een Werkbelevingsonderzoek uitgevoerd binnen PPO Rotterdam. De uitkomsten zijn in januari 2019 intern gepresenteerd. Belangrijkste uitkomsten van het onderzoek zijn:
 - medewerkers ervaren de sfeer binnen PPO als prettig, zijn tevreden over hun werk en trots op hun werk;
 - bedrijfscultuur wordt vooral ervaren als vrouwencultuur, sociaal, sympathiek, warm, veilig, betrouwbaar, teamgericht, eerlijk en professioneel;
 - PPO heeft intern geen duidelijk profiel als het gaat om risiconemendheid, efficiëntie, hiërarchie en mate van bureaucratie;

- medewerkers voelen zich vooral gewaardeerd door collega's en in mindere mate ook door de organisatie als geheel;
- PPO Rotterdam staat open voor nieuwe ideeën en scoort hierop hoger dan het landelijk gemiddelde;
- onderling vertrouwen is goed;
- verwachtingen en verantwoordelijkheden zijn niet altijd duidelijk;
- ruimte voor verbetering m.b.t. ontplooiingsmogelijkheden;
- medewerkers voelen zich erg verantwoordelijk voor het werk;
- medewerkers zijn oplossingsgericht, maar collega's ter verantwoording roepen vindt men vaak lastig;
- medewerkers hebben het gevoel dat ze meetellen maar men betwijfelt soms of men het verschil kan maken;
- driekwart van de medewerkers weet precies wat de missie en strategische doelen van PPO Rotterdam zijn;
- substantiële groep medewerkers ervaart de werkdruk als zwaar;
- meeste medewerkers ervaren voldoende regelmogelijkheden voor werk-privébalans;
- geen uitgesproken enthousiasme over vormgeving zelfsturende teams;
- meeste medewerkers zijn tevreden over leidinggevende.

Daarnaast heeft ook de inspectie in november en december 2018 een bezoek gebracht aan PPO Rotterdam in het kader van het vierjaarlijks onderzoek. Kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur zijn onderdeel van het inspectiekader voor samenwerkingsverbanden. Het definitieve rapport van de inspectie is nog niet binnen (d.d. maart 2019) wel zijn mondeling de bevindingen teruggekoppeld. PPO scoort een voldoende op alle onderdelen, dus ook t.a.v. kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur. De inspectie zag aanleiding voor vier herstelopdrachten:

- Compleet maken van de OPR
- Terugplaatsingsbeleid
- Rol tweede deskundige bij proces TLV
- Onafhankelijk toezicht

Regio West heeft in de periode tussen begin november en half december 2018 een vragenlijst uitgezet onder alle scholen in de regio m.b.t. de tevredenheid over de geboden arrangementen. In totaal hebben 163 respondenten de vragenlijst ingevuld. Uit de antwoorden kwam naar voren dat er vooral behoefte is aan snelle, praktische, specialistische en op maat gegeven ondersteuning vanuit PPO in de klas. In het eerste trimester van 2019 zal gekeken worden op welke wijze PPO hier handen en voeten aan kan geven, ook in de overige twee regio's.

3.3.2. Actielijn 2: Ouders worden als samenwerkingspartner optimaal betrokken

In het Ondersteuningsplan 2016-2020 staat voor actielijn 2 de volgende resultaatstelling beschreven: aan het einde van de planperiode:

- Zijn alle leden van het OAT **ervaren in het samenwerken met ouders** volgens de omschreven vier pijlers.
- Is het preventief en integraal werken van de ouderfunctionaris **aantoonbaar doorontwikkeld** op alle domeinen waar deze functionaris werkzaam is (voorschoolse periode, OAT, samenwerking zorgpartners, thuiszitters, onderinstroom, externe aanmeldingen, oudersteunpunt etc.).
- Blijkt uit een **waarderingsonderzoek** dat het functioneren van de ouderfunctionaris, het oudersteunpunt en de ombudspersoon door scholen en ouders als positief wordt beoordeeld.

Onderstaande tabel maakt aan de hand van een kleurenoverzicht in één oogopslag duidelijk wat de voortgang is geweest in 2018 op de verschillende resultaatgebieden onder actielijn 2.

Voortgang	Jan – apr 2018	Mei – aug 2018	Sep – dec 2018
Ervaren			
Doorontwikkeld			
Waarderingsonderzoek			

Tabel 7. Voortgang actielijn 1

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang actielijn 2

- **Ervaren in het samenwerken met ouders**
De ouderfunctionarissen verspreiden hun kennis over het OAT, zodat alle medewerkers goed geïnformeerd zijn over de (on)mogelijkheden en ontwikkelingen. Alle teamleden nemen een actieve houding aan om dit naar het scholenveld te communiceren. De ouderfunctionarissen zijn hierin samen met de portefeuillehouder(s) beleid en wijk de aanjagers. De ouderfunctionarissen constateren dat, mede ingegeven door de nieuwe privacywetgeving (AVG), er in de OAT's steeds meer geïnvesteerd wordt in het betrekken van ouders. Ouders zijn immers deskundigen als het gaat om hun eigen kind, en vanuit die rol kunnen ze ook aangesproken en betrokken worden om de best mogelijke zorg en ondersteuning voor het kind te realiseren. De schoolcontactpersonen zijn binnen het OAT vaak het eerste aanspreekpunt voor ouders. Ondersteund door de ouderfunctionarissen verrichten zij veel preventief werk. Een eerste globale schatting is dat de schoolcontactpersonen ongeveer 30% van hun tijd op de scholen besteden aan oudercontacten. In 2019 zal dit percentage specifiek in kaart gebracht worden.
- **Preventief en integraal werken van de ouderfunctionaris aantoonbaar doorontwikkeld**
Door de beleidswijziging t.a.v. het VSMW zullen er vanaf schooljaar 2019/2020 meer uren beschikbaar komen voor de inzet van de ouderfunctionaris. Concreet betekent dit dat PPO Rotterdam eind 2018 gestart is met het uitwerken van een visie t.a.v. de inzet van deze extra uren,

ook in relatie tot het wegvallen van het VSMW zoals dat voorheen werd ingestoken vanuit PPO. De verwachting is dat er in het eerste trimester van 2019 een eerste concept visie gereed zal zijn.

- **Waarderingsonderzoek**

Er is geen specifiek waarderingsonderzoek uitgevoerd naar het functioneren van de ouderfunctionaris, het oudersteunpunt en de ombudspersoon. Signalen die PPO uit het veld ontvangt, wijzen op een grote waardering van de inzet en betrokkenheid van genoemde functionarissen. Voorgesteld is om dit specifieke waarderingsonderzoek binnen deze ondersteuningsplanperiode te laten vervallen en het functioneren van de ouderfunctionaris, het oudersteunpunt en de ombudspersoon mee te nemen in een algeheel waarderingsonderzoek (klanttevredenheidsonderzoek) voor de nieuwe Ondersteuningsplan periode.

3.3.3. Actielijn 3: Samenwerken op het snijvlak van onderwijs en zorg

In het Ondersteuningsplan 2016-2020 staat voor actielijn 3 de volgende resultaatstelling beschreven: aan het einde van de planperiode:

- Hebben PPO en de gemeente Rotterdam afspraken gemaakt en **OZA-regelingen** ontwikkeld voor leerlingen in het SO en leerlingen in een zorginstelling die een combinatie van onderwijs en zorg nodig hebben. Er wordt integraal geïndiceerd en zowel inhoudelijk als financieel samengewerkt door de gemeente, PPO en andere strategische partners uit het veld. Voor leerlingen in het regulier en speciaal basisonderwijs die een combinatie van onderwijs en zorg nodig hebben, is tussen de gemeente en PPO een effectieve en efficiënte werkwijze ontwikkeld die leidt tot een maatwerkplan per leerling.
- Hebben PPO, gemeente Rotterdam en zorginstellingen kinderen die nu nog **leerplichtonthefing** hebben, geheel of gedeeltelijk voorzien van onderwijs op basis van de door deze partijen vooraf gemaakte financiële- en onderwijsinhoudelijke afspraken.
- Heeft PPO een aantoonbare bijdrage geleverd aan de doelstelling om het aantal **thuiszitters** met 75% terug te brengen ten opzichte van voor de start van de Taskforce en de duur van het thuiszitten te verkorten tot maximaal zes weken.
- Blijkt uit een **waarderingsonderzoek** van PPO dat de scholen de **samenwerking met het wijkteam** als positief ervaren.
- Is er sprake van een **warme overdracht en een doorgaande ondersteuningslijn** tussen de voorschoolse periode en het primair onderwijs en tussen het primair en voortgezet onderwijs voor alle leerlingen met een extra ondersteuningsvraag.

Onderstaande tabel maakt aan de hand van een kleurenoverzicht in één oogopslag duidelijk wat de voortgang is geweest in 2018 op de verschillende resultaatgebieden onder actielijn 3.

Voortgang	Jan – apr 2018	Mei – aug 2018	Sep – dec 2018
OZA's			
Leerplichtonthefing			
Thuiszitters			
Waarderingsonderzoek			
Doorgaande leerlijn			

Tabel 8. Voortgang actielijn 3

	Volgens planning / op schema
	Verdient aandacht
	Knelpunt(en) / stagnatie

Toelichting op voortgang actielijn 3

- **Ontwikkeling OZA-regelingen**

Na afronding van het aanbestedingstraject zijn de OZA's op 1 augustus 2018 gestart. Het laatste trimester van 2018 stond in het teken van opstart en implementatie. Dit proces loopt, maar wel moeizaam. Niet alleen worden de ZOS-ers en de zorgaanbieders overstelpt met ondersteuningsvragen, ook hier speelt het tekort van kwalitatief goede arbeidskrachten een rol. De aansluiting tussen zorg en onderwijs is een knelpunt wat al langer speelt binnen passend onderwijs, maar wat aan urgentie toeneemt. In de Algemene Vergadering van 20 december 2018 is het door Oberon uitgevoerde onderzoek naar de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp in Rotterdam nogmaals besproken.

PPO heeft op basis van deze bespreking het initiatief genomen om op zoek te gaan experimenteerruimte ten aanzien van de aansluiting tussen zorg en onderwijs. Naar verwachting zullen deze plannen in het eerste trimester van 2019 concreet worden.
- **Leerplichtontheffing**

Ondanks de succesvolle resultaten van de leerrechtspilot tot nu toe, zijn er knelpunten met betrekking tot het verder uitbreiden van de pilot. Deze liggen vooral op het vlak van SO-capaciteit. De SO-scholen zitten zo vol, dat er geen ruimte meer over is om extra leerrechtgroepen te starten. Eveneens is het voor het SO lastig om goed gekwalificeerd personeel te vinden en/of te behouden. De maximale opnamecapaciteit blijft daarom vooralsnog steken op 50 leerlingen, terwijl de doelgroep veel groter is (naar verwachting zouden nog zo'n 75 nieuwe leerlingen gebruik kunnen maken van deze vorm van onderwijs). In het derde trimester zijn er wel ontwikkelingen geweest. Vanuit de gemeente is een nieuwe projectleider aangesteld die, samen met een werkgroep, aan de slag is gegaan.
- **Thuiszitters**

Ondanks alle inspanningen, is het in 2018 niet gelukt om het aantal thuiszitters te reduceren. Daarmee blijft het aantal thuiszitters op een voor PPO onacceptabel niveau. Binnen het samenwerkingsverband zijn daarom in het tweede trimester een aantal acties ingezet. PPO rapporteert maandelijks aan de besturen welke thuiszitters van welk bestuur afkomstig zijn. Op deze manier worden de thuiszitters continu ook bestuurlijk onder de aandacht gebracht. In het MT van PPO wordt wekelijks stilgestaan bij het aantal thuiszitters, zodat het ook binnen de bureau organisatie als een gedeelde verantwoordelijkheid wordt ervaren. Ook op de leerkrachtborden in de OAT's zijn thuiszitters een terugkerend onderwerp. Daarnaast is er binnen de OAT's ook in de preventieve sfeer veel aandacht voor 'dreigende thuiszitters'. Deze acties zijn gedurende heel 2018 voortgezet. Het aantal thuiszitters bleef echter nog altijd stijgen. Binnen PPO is daarom nagedacht over het nog meer stroomlijnen/coördineren van de acties die worden ingezet, alvorens casussen bij de Taskforce thuiszitters terecht komen. In het eerste trimester 2019 zal deze werkwijze verder worden uitgewerkt.

- Waarderingsonderzoek
Begin 2018 is het rapport 'Passend onderwijs en de aansluiting met de jeugdhulp in Rotterdam' in opdracht van PPO en de gemeente Rotterdam door onderzoeksbureau Oberon opgeleverd. Dit rapport is geen waarderingsonderzoek, maar brengt wel duidelijk de knelpunten naar voren die ervaren worden in de samenwerking tussen school en wijkteam. Het rapport van de Rotterdamse Rekenkamer 'Het komt niet in de buurt' (juni 2018) legt de problemen nog scherper op tafel. En hoewel er zeker ook succesvoorbeelden te vinden zijn van een goede samenwerking tussen school en wijkteam, overheerst het beeld van lange wachtlijsten, bureaucratie en steeds wisselende contactpersonen. De gemeente heeft inmiddels laten weten de afgegeven signalen serieus op te pakken en werkt aan een verbeterplan voor de ondersteuning vanuit de wijkteams. In de samenwerking tussen de gemeente Rotterdam en de beide samenwerkingsverbanden in het Rotterdamse (Koers VO en PPO) is meer focus aangebracht dit schooljaar. Aansluiting zorg en onderwijs is één van de drie focusthema's.
In een separaat waarderingsonderzoek zoals beschreven in het Ondersteuningsplan, ziet PPO op dit moment geen meerwaarde. Niet alleen omdat er recent al een aantal onderzoeken heeft plaatsgevonden (zie bovenstaand) waarin het functioneren van de wijkteams centraal stond, maar ook omdat de gekozen formulering in het Ondersteuningsplan lijkt te impliceren dat PPO verantwoordelijk is voor een goede samenwerking tussen scholen en de wijkteams.

3.4. Onderzoek

In 2018 zijn er binnen PPO een aantal onderzoeken uitgevoerd en/of opgeleverd. Onderstaand een beknopte opsomming:

- Passend onderwijs en de aansluiting met de jeugdhulp in Rotterdam, Oberon (januari 2018)
- Werkdruk bij Rotterdamse leerkrachten en intern begeleiders in het primair onderwijs, Oberon (juli 2018)
- Passend Onderwijs aan Meer en Hoog begaafde leerlingen, B&T (november 2018)
- Werkbelevingsonderzoek PPO Rotterdam, Motivaction (december 2018)
- Maatschappelijke Business Case Kleuters in Delfshaven (KID), Sinzer (loopt nog)

Een aantal van deze onderzoeken krijgt een vervolg in 2019:

- De uitkomsten van de Maatschappelijke Business Case KID zullen worden gebruikt bij de verdere uitrol van deze methodiek en bij het opstellen van het nieuwe Ondersteuningsplan in 2019.
- Het onderzoek naar de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp zal in 2019 een praktisch vervolg krijgen, waarin op een aantal scholen geëxperimenteerd zal worden met het organiseren van zorg 'in de school'.

4. PERSONEEL

Het afgelopen jaar is ten aanzien van personeelsbeleid en organisatieontwikkelingen ingezet op evaluatie en het bestendigen van eerder ingezette ontwikkelingen. Veel aandacht is uitgegaan naar de inhoud en de kwaliteit van onze inzet. Denk hierbij aan het “zorgen delen” met scholen, privacy, Kindkans, continueren van Leerkracht en gerichte professionalisering om onze dienstverlening uit te breiden of voor de toekomst zeker te stellen. De tevredenheid van onze medewerkers is in beeld gebracht met een werkbelevingsonderzoek.

4.1. Zaken in het afgelopen jaar met behoorlijke betekenis

Start nieuwe directeur-bestuurder

Na een uitgebreide en intensieve selectieprocedure is Michiel Minderhoud in april 2018 gestart als nieuwe directeur-bestuurder binnen PPO Rotterdam. Hij nam het stokje over van Frederik van Winkelen die als interim-directeur-bestuurder was aangesteld na het vertrek van Nicole Teeuwen. Michiel Minderhoud heeft de eerste periode in zijn nieuwe functie gebruikt om kennis te maken met de aangesloten schoolbesturen en de medewerkers van PPO. Daarnaast lag de focus in de eerste periode vooral op de interne organisatie en financiën.

Start nieuwe regiomanager

Na de zomervakantie is Danielle van Beusekom gestart als nieuwe regiomanager van regio Midden (OAT HOS, Centrum-Noord en Feijenoord). Danielle van Beusekom was al geruime tijd werkzaam binnen PPO Rotterdam (en daarvoor bij WSNS) en met haar aanstelling is het managementteam van PPO weer compleet.

Herziening functiehuis

Op moment van schrijven (maart 2019) is de besluitvorming ten aanzien van het herziene functiehuis nog gaande. Het herziene functiehuis zet in op nog betere aansluiting op de behoefte van het scholenveld, toekomstbestendigheid en interne doorgroeimogelijkheden voor de medewerkers in de OAT's. Het nieuwe functiehuis heeft vooralsnog geen gevolgen voor de formatie 2019-2020. Wel kent het implementatieplan personele uitgangspunten. Er is hiervoor een apart besluitvormingstraject. De beoogde ingangsdatum is (met terugwerkende kracht) 01-01-2019.

Medewerkerstevredenheid

PPO heeft een werkbelevingsonderzoek uitgevoerd. De voorbereidingen zijn in het tweede trimester van 2018 gestart, de uitvoering heeft plaatsgevonden in het derde trimester (tussen 6 en 27 november). In totaal hebben 125 respondenten aan het online onderzoek meegedaan, dit was een respons van 88%. Uitgangspunt voor het werkbelevingsonderzoek is het WorkMotiv model, wat de drijfveren van medewerkers als vertrekpunt heeft. De conclusies uit het onderzoek staan beschreven in paragraaf 3.3.1.

Onderstaande afbeelding geeft een overzicht van de adviezen die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen. Deze zullen in 2019 een plek moeten krijgen binnen (het strategisch HR-beleid van) de organisatie.

Afbeelding 3. Adviezen n.a.v. WorkMotiv model

4.2. Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar m.b.t. personeel

Personeelsbezetting

Op 31 december 2018 zijn 134 medewerkers werkzaam bij PPO Rotterdam (99,24 FTE). Vergeleken met 2018 is de formatie met 1,54 FTE gestegen als gevolg van de vervangingspool en flexibele schil. Ruim 80% bestaat uit parttimers, 83% van de 134 medewerkers is in vaste dienst bij PPO. De verhouding man – vrouw bestaat uit 10% man en 90% vrouw. Twee mannen werken parttime en 11 fulltime. Bij de vrouwen is de verdeling 106 parttime en 15 fulltime.

Leeftijdverdeling vaste bezetting

Van het personeel is 49,3% jonger dan 45 jaar, en 50,7% is 45 jaar of ouder. Hiervan is 3,7% ouder dan 65 jaar. Het afgelopen jaar hebben 13 personen de dienst verlaten. Hiervan zijn drie medewerkers met pensioen gegaan, acht personen hebben de organisatie op eigen verzoek verlaten en twee medewerkers met wederzijds goedvinden.

Naast de medewerkers met een onbepaald en bepaald contract, is er ook sprake van een flexibele schil waarbij medewerkers voor een tijdelijke periode via een bestuur of andere organisatie zijn ingeleend. Zo zijn een aantal leesbehandelaars ingeleend. Maar ook zijn er medewerkers ten behoeve van een project tijdelijk aangesteld voor bijvoorbeeld het project Hoogbegaafdheid en KID (Kinderen in Delfshaven).

Professionalisering

In februari 2016 heeft PPO Rotterdam een meerjarenbeleidsplan Professionalisering 2016-2020 vastgesteld. Dit professionaliseringsplan is een vertaling van:

- Het ondersteuningsplan PPO Rotterdam en het conceptplan 2016-2020;
- Het strategisch personeelsbeleidsplan 2018-2020;
- De manier waarop PPO Rotterdam met behulp van opleiden en ontwikkelen de komende jaren gaat werken aan de professionele cultuur en vergroten van de employability van medewerkers;
- De notitie “waardevol veranderen met zelfsturing” over de doorontwikkeling van de organisatie.

Het uitgangspunt van het professionaliseringsplan is dat de professionalisering van alle medewerkers een onlosmakelijke verbinding heeft met het ondersteuningsplan en de resultaatafspraken. Uit het ondersteuningsplan komt voor de beschreven planperiode een drietal thema’s sterk naar voren:

- Educatief partnerschap met ouder(s)/verzorgers;
- Vroegsignalering;
- Handelingsgericht werken.

Met een professionaliseringregeling wordt vervolgens de jaarlijkse invulling en begroting hiervoor vastgesteld. Organisatiegerichte, teamgerichte en individuele belangen en scholingswensen worden hierbij afgewogen.

Activiteit	Doel	Doelgroep
Dialoggerichte consultvoering	Professionalisering gespreksvoering	Alle medewerkers uit primair proces (ieder team drie sessies)
Geaccrediteerde cursussen	Ten behoeve van herregistratie	Alle geaccrediteerde medewerkers
Leesbehandelaren	Opleiden van leesbehandelaren	Leesbehandelaren
Gesprekken met ouders	Gericht op oplossingsgerichte gespreksvoering in het gezamenlijk belang van het kind	Medewerkers uit het primair proces
Meldcode huiselijk geweld en SISA	Kennis van meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling en het programma SISA	Aandacht functionarissen
Conferentie dyslexie	Kennisvergroting	Aandacht functionarissen
WISC-V training (pearson)	Kennisvergroting	Aandacht functionarissen
Training ECHA hoofdbegaafdheid	Kennisvergroting	Aandacht functionarissen

Tabel 9. Activiteiten in het kader van inhoudelijke professionalisering 2018

Activiteit	Doel	Doelgroep
Personeelsbijeenkomsten	Informatie en expertise uitwisselen	PPO medewerkers
Vakliteratuur/bibliotheek	Kennisvergroting / kennis delen	PPO medewerkers
Methode leerkracht	Verdere ondersteuning doorontwikkeling, resultaat gericht werken en efficiency	PPO medewerkers
Selectie-assessment	Competenties toetsen voor nieuwe functie	Regiomanager
Individuele scholing	Gericht op persoonlijke ontwikkeling	PPO medewerkers op basis van POP afspraken

Acces cursus	Kennisvergroting	Medewerkers team bedrijfsvoering
Media training	Voorbereiden op media contacten	Aantal MT-leden
Scholing Kindkans	Leren werken met Kindkans	Medewerkers PPO en scholen

Tabel 10. Andere vormen van professionalisering/overige scholing

Ziekteverzuim

In het afgelopen jaar was het ziekteverzuimpercentage 6,4% tegenover 4,94% in 2017. Er wordt gelet op de wijze waarop (langdurig) zieke medewerker worden begeleid door de regiomanager, portefeuillehouders P&O en HR. Zo is ook de rol van de portefeuillehouder P&O in de begeleiding van zieke medewerkers in relatie tot de regiomanager geëxpliciteerd. Het ziekteverzuimbeleid is uitgelegd en terug te vinden op de site, zodat het voor iedere PPO-medewerker toegankelijk is. Op verzoek van de portefeuillehouders P&O is een formulier opgesteld dat als een richtlijn kan worden gebruikt bij het voeren van de eerste gesprekken over arbeidsongeschiktheid van de medewerker. In het formulier is aangegeven dat de oorzaak van het ziekteverzuim niet gevraagd mag worden door de werkgever (privacywetgeving) tenzij de medewerker dat zelf wil meedelen.

Verzuimpercentages

Kwartaal-jaar	Q1-2018	Q2-2018	Q3-2018	Q4-2018	Totaal gemiddelde 2018
Ziekteverzuim%	11,5	7,32	3,86	2,89	6,4

Tabel 11. Verzuimpercentages
(Bron: YouForce)

Sociaal Medisch Team (SMT)

In het SMT-overleg worden de belasting en belastbaarheid van de medewerker aan de orde gesteld. De bedrijfsarts, HR en de leidinggevenden (alleen bij hun case) nemen deel aan het overleg. De directeur-bestuurder neemt deel aan het gehele SMT-overleg.

Risico- Inventarisatie en Evaluatie (RIE)

In het najaar heeft een medewerkerstevredenheidsonderzoek plaatsgevonden. Dit onderzoek speelt een rol in de RI&E, zie paragraaf 3.3.1 voor de resultaten.

4.3. Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Bij de start van PPO is er onderscheid gemaakt tussen specialisten en generalisten. Inmiddels is de verandering richting zelforganiserende teams volop in ontwikkeling en blijkt dat de behoefte bij scholen meer ligt bij mensen die generalistisch kunnen ondersteunen. Dit biedt voordelen voor zowel de scholen als de teams. Generalisten kunnen efficiënter worden ingezet op de scholen en binnen de teams kunnen taken onder meer mensen worden verdeeld. De taak van schoolcontactpersoon wordt door de scholen enorm gewaardeerd, waardoor hier ook het zwaartepunt van de werkzaamheden ligt. Daarnaast blijft er behoefte aan specialisten. De combinatie van specialist en generalist verenigd in één persoon blijkt zeer breed te kunnen worden ingezet. Deze ontwikkeling wordt het komend schooljaar verder uitgewerkt met de teams en vraagt een verschuiving in denken en visie. Er wordt toegewerkt naar een grotere flexibiliteit in inzet, hetgeen uiteraard op zorgvuldige wijze zal gebeuren.

4.4. Beheersing uitkeringen na ontslag

In 2018 was er tweemaal sprake van een ontslagzaak. Bij beide zaken is men met wederzijds goedvinden gekomen tot een vaststellingsovereenkomst.

PPO Rotterdam voorziet in preventie van ontslag en daarmee de beheersing van uitkeringen door het voeren van beleid inzake werving en selectie, het hanteren van een gesprekkencyclus, professionaliseringsbeleid en neemt initiatieven om de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren. Bijvoorbeeld door inzet van een coach of het bieden van scholing en trainingen. Voorts is er verzuimbeleid en een nauwe relatie met de bedrijfsarts om te zorgen dat medewerkers die uitvallen zo snel en duurzaam als mogelijk terugkeren naar het werk.

In geval van een geregeld vertrek van een medewerker wordt geïnvesteerd in outplacement of andere initiatieven om te komen tot een werkplek elders.

Inzake de herbenoemingsverplichtingen wordt jaarlijks geïnventariseerd welke verplichtingen er zijn inzake. In 2019 is een procedure opgesteld inzake de jaarlijkse aanpak van de ontheffingen herbenoemingsverplichtingen. Deze procedure is geborgd in de jaarplanning van HR.

5. BEDRIJFSVOERING

Organisatie staf

De staf van PPO is georganiseerd in twee teams, te weten team bestuursondersteuning en team bedrijfsvoering. Samen geven zij uitvoering aan de wettelijke (beleids)taken voor PPO als samenwerkingsverband en als werkgever. Daarnaast ondersteunen zij het bestuurlijke en primaire proces. Om kwaliteit en continuïteit te bieden wordt op opdracht basis gewerkt met externe medewerkers (flexibele schil).

5.1. Huisvesting

PPO kent op dit moment een huisvestingsconcept met 1 centrale locatie en negen locaties voor de onderwijsarrangeerteams in de wijken. Bij de realisatie van dit huisvestingsconcept in 2015 zijn alle onderwijsarrangeerteams gehuisvest op locaties van het CJG. Inmiddels heeft het CJG de huurovereenkomsten opgezegd voor de onderwijsarrangeerteams Charlois (01-08-2018) en Delfshaven (01-12-19). De huisvesting van PPO is kwetsbaar op dit punt en er is een nieuwe situatie ontstaan waardoor PPO werd genoodzaakt haar lange termijn huisvestingsbeleid te actualiseren. Met het nieuwe beleid beoogd PPO deze kwetsbaarheid te verkleinen en tevens verbeteringen door te voeren en de onderlinge verschillen tussen de huisvesting van de teams te verkleinen. Een besparing in de kosten is niet per se een doelstelling. Er kan de komende jaren fasegewijs verbetering worden aangebracht in de huisvesting van de OAT's, waarbij de nadruk ligt op het verbeteren van de werkomstandigheden en de samenwerking tussen teams. De OAT's worden niet meer per definitie afzonderlijk gehuisvest. De herhuisvesting zal gefaseerd plaatsvinden, op basis van de aflopende huurovereenkomsten.

5.2. Informatievoorziening en ICT

Kindkans

Vanwege de behoefte aan een veiligere en efficiëntere wijze van gegevensoverdracht tussen scholen en PPO en v.v. en vanwege een toegenomen behoefte aan monitoringsinformatie, heeft de Algemene Vergadering op 3 oktober 2017 ingestemd de aanschaf van Kindkans. Vervolgens is begin 2018 besloten tot een gefaseerde invoer per OAT, waarbij OAT Alexander als pilotregio zou dienen. Per 1 juni 2018 is Kindkans in OAT Alexander in gebruik genomen. Na de zomervakantie zijn de IB'ers en PPO-medewerkers in de andere OAT's geschoold. Direct na de herfstvakantie is Kindkans overal in gebruik genomen. Voor de jaarwisseling zijn ook alle gegevens uit het oude 'RegistratieSysteemArrangementen' overgezet waardoor alle informatie nu in één systeem beschikbaar is. In het algemeen is de overgang soepel verlopen. Wel waren er wat opstartproblemen in de koppeling met leerlingvolgsysteem Esis, maar deze zijn vlot verholpen. Geleidelijk aan worden meer functionaliteiten van Kindkans beschikbaar gesteld. De reacties zijn veelal positief en laten zien dat de behoefte aan de mogelijkheden van Kindkans groot is.

ICT

Er zijn in 2018 verbeteringen doorgevoerd in de internetvoorzieningen (continuïteit) en de beveiliging van de ICT:

- Reductie in printvolumes, blijvend sturen op bewustwording printen
- Op alle laptops van PPO (laptops en Pc's) staat Eset Endpoint Security
- Verbeterde internet verbinding, eind 2018 draaien 5 van de 9 OATS op een KPN verbinding, in 2019 wordt deze overzetting voortgezet.

5.3. Communicatie

Leidend voor de communicatiestrategie zijn de drie primaire doelgroepen die PPO Rotterdam bedient:

- ouders en verzorgers
- leerkrachten en schoolbesturen
- zorgaanbieders en gemeente

Het doel van de communicatie strategie is:

- PPO positioneren als kennis en expertise organisatie
- PPO positioneren als onmisbare verbinding in het veranderende landschap van zorg en onderwijs
- De hiervoor benodigde arbeidsethos, vakkennis, zelfverantwoordelijkheid, enthousiasme en nieuwsgierigheid introduceren bij alle medewerkers van PPO
- Communicatiemiddelen gebruiken die zowel intern als extern gewaardeerd en daarmee gelezen worden
- Goede ontsluiting van informatie realiseren, gericht op het bedienen van onze primaire doelgroepen

In 2018 zijn er weer diverse communicatiemiddelen ingezet om zowel intern als extern te informeren, enthousiasmeren en inspireren. Zo werd de interne nieuwsbrief iedere twee weken verzonden aan alle medewerkers van PPO Rotterdam en is er elke (school)maand een externe nieuwsbrief naar zo'n 1.000 externe abonnees uitgegaan.

De website en de social media accounts op Twitter en LinkedIn zijn voorzien van actuele content en kennen een groeiend aantal volgers. Op YouTube verschenen filmpjes ter ondersteuning van het werk van PPO en de verdere professionalisering van leerkrachten. Er zijn diverse uitingen geproduceerd waaronder een breed verspreide themamiddagen-poster en een publieksversie van het Bestuursverslag 2017. In combinatie met het afscheid van Nicole Teeuwen is één van de personeelsbijeenkomsten omgevormd tot een symposium met als titel 'Aandacht als basis'.

5.4. Kwaliteitszorg

Visie, uitgangspunten en doelen van PPO Rotterdam staan beschreven in het Ondersteuningsplan. In het kader van kwaliteitsbeleid is het van belang dat de doelen en ambities systematisch en cyclisch worden geëvalueerd. Monitoren is daarbij ondersteunend om na te gaan in hoeverre de doelen worden bereikt. Om te komen tot een systematische verzameling en analyse van informatie en het terugkoppelen van de resultaten wordt binnen PPO uitgegaan van de *plan-do-check-act-cyclus* (PDCA).

Over de doelen in het Ondersteuningsplan wordt per trimester een Voortgangsrapportage opgesteld. Deze heeft als doel zowel de intern toezichthouder te informeren als de activiteiten van het samenwerkingsverband te verantwoorden richting maatschappelijke partners t.a.v. de gerealiseerde resultaten, de beoogde kwaliteit en de daarmee samenhangende inzet van middelen.

De verantwoording van middelen die via het samenwerkingsverband aan de schoolbesturen beschikbaar worden gesteld (basisbudget besturen en basisbudget wijken) vindt jaarlijks achteraf plaats door het opvragen van een verantwoording of een evaluatie. Hierbij wordt gevraagd om aandacht te besteden aan output en outcome (de effecten van de inzet).

Het beleid van het Samenwerkingsverband is er daarnaast op gericht aandacht te besteden aan een doorgaande lijn van professionalisering van haar eigen medewerkers door onder meer kennis te delen, cursussen en scholing aan te bieden en lezingen/congressen.

5.5. Privacy

In december 2017 heeft PPO, met het oog op de invoering van de AVG (25 mei 2018), tijdelijk een externe privacy officer aangesteld. Deze heeft de eerste voorbereidingen op zich genomen en in april 2018 een plan van aanpak opgeleverd. Per 25 mei is er ook een Functionaris Gegevensbescherming aangesteld door PPO, die zich ook als zodanig heeft geregistreerd bij de Autoriteit Persoonsgegevens. In juni is wederom een tijdelijke opdracht uitgezet bij een externe privacy officer. Deze zal tot en met het eerste trimester van 2019, samen met de expertisecring Privacy, het plan van aanpak binnen PPO implementeren.

In het derde trimester van 2018 zijn de volgende resultaten behaald:

- Verwerkersovereenkomsten met leveranciers die persoonsgegevens verwerken van leerlingen, ouders en medewerkers.
- Besluit over handhaving bewaartermijnen en 'opschonen' dossiers op Sharepoint i.v.m. invoering van leerlingensysteem Kindkans.
- Adequate hantering procedure datalekken naar aanleiding van 'incident' (geen datalek).
- Werkinstructie (stappenplan) voor vragen van toestemming aan ouders voor het verzamelen van persoonsgegevens over hun kind.
- Tekst rechten van ouders (inzage, wijziging, verwijdering). Deze wordt binnenkort opgenomen in de herziene ouderbrochure.
- Verspreiding van privacytips via intranet, interne nieuwsbrief en mail naar aanleiding van vragen vanuit de OAT's.
- Breder bewustzijn bij medewerkers PPO van de betekenis van de privacybescherming van leerlingen en hun ouders.

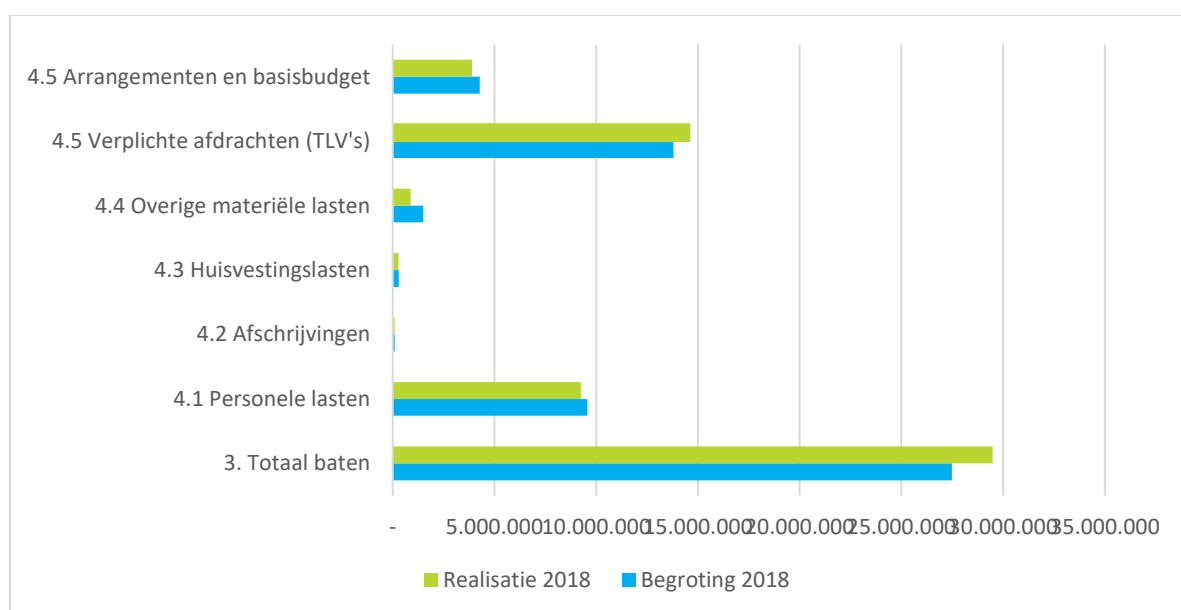
6. FINANCIËN

Het samenwerkingsverband heeft te maken met wettelijke verplichtingen voor de bekostiging van het Speciaal Onderwijs en het Speciaal Basisonderwijs en heeft beleidsvrijheid voor de inzet van de overige middelen. De beleidskeuzes zijn vastgesteld in het Ondersteuningsplan 2016-2020. Dit leidt er toe dat ongeveer de helft van de middelen wordt doorbetaald aan de S(B)O-schoolbesturen voor bekostiging van de TLV's, het overige budget wordt ingezet voor personeel, financiële arrangementen en basisbudget passend onderwijs, of in innovatie via pilots en projecten waartoe in 2018 ook nog onderwijszorg werd gerekend.

Verdeling middelen PPO	Begroting 2018	Realisatie 2018
Begrotingspost		
4.1 Personele Lasten	32%	32%
4.2 Afschrijvingen	0%	0%
4.3 Huisvestingslasten	1%	1%
4.4 Overige materiële lasten	5%	3%
4.5 Verplichte overdracht (TLV's)	47%	50%
4.5 Arrangementen en basisbudget	15%	13%

Tabel 12. Verdeling middelen PPO begroting versus realisatie 2018

Het resultaat komt uit op € 538.590. Dit is een stuk positiever dan het begrote resultaat van € -2.029.493,-. Dit verschil in resultaat komt zowel door hogere baten als lagere lasten. Het is een trend dat de rijksbijdragen gedurende het jaar stijgen. Vanaf de begroting 2019 wordt hier voor het eerst rekening mee gehouden door met een indexatie te werken. De oorzaak van de lagere lasten ligt in niet-gerealiseerde beleidsdoelstellingen en de inzet op betere beheersing van budgetten vanaf schooljaar 2018-2019. Dit naar aanleiding van de afgekeurde meerjarenbegroting 2018.

Grafiek 7. Realisatie versus begroting 2018

Het samenwerkingsverband kent verder nog steeds grote onzekerheden (risico's), deze liggen met name op het gebied van leerlingaantallen, deelname percentage SO en de bijstelling van de rijksbijdragen. In 2019 zal er een nieuwe risicoanalyse worden gedaan.

6.1. Toelichting op de balans

Activa	31-12-2018	31-12-2017
Materiële vaste activa	344.578	379.501
Vorderingen	436.359	164.415
Liquide middelen	9.154.524	9.225.000
Totaal	9.935.461	9.768.916
Passiva	31-12-2018	31-12-2017
Algemene reserve	5.758.580	4.321.685
Bestemmingsreserves	1.954.978	2.853.283
Voorzieningen	148.914	123.925
Kortlopende schulden	2.072.989	2.470.022
Totaal	9.935.461	9.768.916

Tabel 13. Balans per 31-12-2018 en vergelijkende cijfers 2017, in €

PPO Rotterdam beschikt over € 344.578 aan materiële vaste activa. Dit betreft verbouwingen, kantoormeubilair en inventaris, huishoudelijke apparatuur, ICT, leermiddelen (testmateriaal) en vervoermiddelen (dienstfietsen). De waarde van de materiële vaste activa is in vergelijking met vorig jaar (31-12-2017) afgenomen met € -34.923; er is meer afgeschreven dan geïnvesteerd.

Er staat nog € 436.359 aan vorderingen uit. Dit betreft voornamelijk een terugbetaling van leerrecht-TLV's en een terugbetaling van het UWV. De vorderingen zijn toegenomen met € 271.944 door bovengenoemde terugbetalingen.

Op de bankrekeningen staat € 9.154.524 aan liquide middelen. De liquide middelen zijn afgenomen met € -70.476.

Hier tegenover staat € 7.713.558 aan eigen vermogen. Dit betreft een algemene reserve van € 5.758.580 en bestemmingsreserves à € 1.954.978. De algemene reserve is toegenomen met € 1.436.895 door het positieve resultaat en door een toevoeging van € 42.730 uit de opheffen bestemmingsreserve "transitie WSNS naar PPO". De bestemmingsreserves zijn afgenomen met € -898.305. € 747.709 van de doorbetalingen basisbudget passend onderwijs besturen en wijken is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve "basisbudget passend onderwijs". € 107.866 is ten laste gebracht van de bestemmingsreserve "transitie WSNS naar PPO". Het gaat hier om de inhuur van een functionaris gegevensbescherming en een privacybeheerder, inhuur voor de implementatie van Kindkans en de kosten van scholing Kindkans. Daarna is het restant van € 42.730 toegevoegd aan de algemene reserve.

De voorziening voor jubileumuitkeringen bedraagt € 148.914. Deze voorziening is toegenomen met € 24.989 door een onttrekking van € 10.552 en een dotatie van € 35.541.

De kortlopende schulden bedragen € 2.072.989. Dit betreft crediteuren en bijvoorbeeld het niet uitbetaalde basisbudget wijken 2018. De kortlopende schulden zijn afgenomen met € -397.033. Dat komt vooral doordat vorig jaar de eerste termijn van het basisbudget besturen 2017-2018 verlaat is uitbetaald en doordat de schuld van het basisbudget wijken 2016 en 2017 is ingelost.

Kengetal	Realisatie 2018	Signaleringswaarde
Liquiditeit (current ratio)	4,63	<0,75
Solvabiliteit	0,78	<0,3
Weerstandsvermogen	0,26	<0,05

Tabel 14. Kengetallen

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De liquiditeitsratio geeft aan dat 4,63 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden. De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. 78% van het totale vermogen van PPO bestaat uit eigen vermogen (reserves).

Het weerstandsvermogen geeft het vermogen aan om niet-voorzien tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen. Het eigen vermogen van PPO omvat 26% van de totale baten.

6.2. Toelichting op de staat van baten en lasten

	2018	Begroot 2018	2017
Baten			
3.1 Rijksbijdrage OC&W	29.385.688	27.410.903	27.106.910
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	101.757	70.000	-
3.5 Overige baten	-500	-	37.446
Totaal baten	29.486.945	27.480.903	27.144.356
Lasten			
4.1 Personele lasten	9.240.923	9.556.933	8.996.419
4.2 Afschrijvingen	94.262	88.509	78.805
4.3 Huisvestingslasten	286.568	293.000	279.111
4.4 Overige materiële lasten	885.436	1.492.089	781.204
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.478.561	18.079.865	17.502.236
Totaal lasten	28.985.750	29.510.396	27.637.775
Saldo baten en lasten	501.195	-2.029.493	-493.419
Saldo financiële baten en lasten	37.395	-	51.082
Resultaat	538.590	-2.029.493	-442.337

Tabel 15: Staat van baten en lasten 2018 en vergelijkende cijfers 2017, in €

Het resultaat komt uit op € 538.590. Dat is € 2.568.083 hoger dan begroot; de baten waren hoger dan begroot en de lasten lager. Het resultaat is € 980.927 hoger dan in 2017.

De baten komen in 2018 € 2.006.042 hoger uit dan begroot (met name door de vergoeding voor de salariskosten en de ongeoormerkte subsidie voor SMW), doordat de bekostigingsbedragen zijn gestegen. De leerlingaantallen waren lager dan begroot. De baten zijn in 2018 € 2.342.589 hoger dan in 2017 door hogere bekostigingsbedragen en hogere leerlingaantallen.

De personele lasten zijn € 316.010 lager dan begroot. Dit door de ingezette besparing op de interne organisatie uit het voorstel van de werkgroep begroting en ondanks de salarisverhogingen in de nieuwe CAO. De personele lasten zijn € 244.504 hoger dan in 2017, met name door hogere lonen en salarissen van het eigen personeel.

De afschrijvingen komen € 5.753 hoger uit dan begroot, met name door gestegen ICT kosten. De afschrijvingen zijn € 15.457 hoger dan in 2017 door investeringen (zie 6.3).

De huisvestingslasten vallen € 6.432 lager uit dan begroot, ondanks de interne verhuizing van OAT Charlois. Ze zijn € 7.457 hoger dan in 2017.

De overige lasten zijn € 606.653 lager dan begroot. Hieronder vallen in 2018 naast de kosten voor de interne organisatie, ook nog de pilots en projecten, de frictiepot en de onderwijszorgarrangementen. De pilots en projecten zijn in schooljaar 2018-2019 geleidelijk afgebouwd en de realisatie van de onderwijszorgarrangementen bleef ver achter bij de gewenste realisatie. Dat komt doordat er in de pilot leerrecht ruimte is voor veel minder leerlingen dan begroot. De overige lasten zijn € 104.232 hoger dan in 2017.

De lasten voor de TLV's (verplichte afdrachten uit te voeren door OCW en doorbetaling op basis van 1 februari) € 779.094 hoger dan begroot door hogere leerlingaantallen, maar vooral door hogere bedragen. Ze zijn € 1.283.637 hoger dan in 2017 door hogere leerlingaantallen in het SO (op 1 oktober) en hogere bekostigingsbedragen.

Er is aan financiële arrangementen, basisbudget en grensverkeer € 380.398 minder besteed dan begroot. Er is sprake van een sterke verbetering ten aanzien van de (financiële) beheersing van maatwerkbudgetten. Om de situatie te verlichten tot het einde van het jaar was het mogelijk het budget te gebruiken van de niet ingezette gelden voor de onderwijszorgarrangementen. Dit bleek achteraf niet nodig. Het restant van het SBO (wijk)maatwerkbudget van schooljaar 2017-2018 is toegevoegd aan het wijkbudget passend onderwijs zoals was afgesproken. In schooljaar 2018-2019 blijft de inzet van het SBO (wijk)maatwerkbudget wederom flink achter. Er is aan financiële arrangementen, basisbudget en grensverkeer € 307.311 minder besteed dan in 2017; het gaat hierbij vooral om maatwerkbudgetten en basisbudget besturen. In 2017 was het basisbudget besturen hoger door een aanvulling vanuit het positieve resultaat 2016.

6.3. Toelichting op investeringen

In 2018 is er € 59.339 geïnvesteerd. Dit betreft een verbouwing bij OAT Charlois (€ 4.929), een scanner voor de vakgroep LG/LZ en laptops (€ 30.714) en testmateriaal (€ 23.696). In 2019 verwachten we een verbouwing op de Schiekade, aanschaf van kantoormeubilair voor OAT Charlois en

vervangingsinvesteringen. Voor de verdere toekomst gaan we ervan uit dat er voornamelijk vervangingsinvesteringen zullen plaatsvinden.

6.4. Toelichting op kasstromen en financiering

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € -11.137. De kasstroom uit investeringsactiviteiten is € -59.339. De liquide middelen zijn afgenomen met € - 70.476. Er zijn genoeg liquide middelen, financiering is niet van toepassing.

6.5. Treasurybeleid

PPO Rotterdam hanteert een zeer behoudend treasurybeleid dat is vastgelegd in het treasurystatuut. Er wordt door PPO geen geld belegd en er worden geen leningen aangegaan. Overtollige liquide middelen worden op een spaarrekening geplaatst. PPO voldoet hiermee aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten van OCW.

Het treasuryplan behelst het uitsluitend benutten van rentedragende rekeningen bij de huisbankier en andere banken met een A-rating. Op dit moment heeft PPO alleen rekeningen lopen bij de ABN AMRO, deze voldoet aan deze eis. Jaarlijks vindt er een evaluatiegesprek met de bank plaats.

7. CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

7.1. Kengetallen

Leerlingaantallen

	1 okt 2018	1 okt 2019	1 okt 2020	1 okt 2021
BaO	50.378	50.915	51.162	51.447
SBO	961	974	1.003	1.024
totaal (S)BO	51.339	51.889	52.165	52.471
SO	1.233	1.224	1.280	1.287
totaal alle vormen	52.572	53.113	53.445	53.757

Tabel 16. Aantal leerlingen per onderwijsvorm

	1 okt 2018	1 okt 2019	1 okt 2020	1 okt 2021
SO	2,40%	2,36%	2,45%	2,45%
SBO	1,87%	1,88%	1,92%	1,95%

Tabel 17. Ontwikkelingen deelnamepercentage SO en SBO

Het aantal basisschoolleerlingen in Rotterdam blijft de komende jaren stijgen. Er zijn verschillende bronnen hiervoor. De gemeente Rotterdam heeft een eigen prognose, DUO heeft een prognose en PPO kan op basis van werkelijke cijfers de groei van de afgelopen jaren doortrekken. In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van het gemiddelde van deze drie bronnen. De ontwikkeling van de leerlingaantallen in het SBO en SO zijn erg onzeker.

In het SBO wordt vanaf 1 oktober 2019 door de schoobesturen een groei geprognoseerd. De leerlingaantallen in het SO laten we stijgen met hetzelfde percentage als het aantal basisschoolleerlingen.

Het leerlingaantal is nog vermeerderd met het aantal nieuwe leerrecht-leerlingen vanaf 1 oktober 2018, dat voorspeld wordt voor de komende jaren.

Begroting personele bezetting in fte

	2018	2019	2020	2021	2022
Directie	1	1,00	1,00	1,00	1,00
OOP staf (incl. managers)	12	13,33	13,33	13,33	13,33
OOP OAT's (incl. onderst., EED, verv.pool)	82	84,24	84,24	84,24	84,24
Totaal	95	98,57	98,57	98,57	98,57

Tabel 18. Begroting personele inzet

De begroting van de personele inzet in 2019 en verder is gebaseerd op de loonkostenprognose van de bestaande formatie per 1 september 2018. Bij gelijkblijvend beleid zal deze formatie nagenoeg stabiel blijven.

7.2. Meerjarenbegroting

Balans

Activa	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
Materiële vaste activa	€ 344.578	€ 379.501	€ 379.501	€ 379.501	€ 379.501
Vorderingen	€ 436.359	€ 114.415	€ 114.415	€ 114.415	€ 114.415
Liquide middelen	€ 9.154.524	€ 8.037.502	€ 7.348.236	€ 7.348.236	€ 7.348.236
Totaal	€ 9.935.461	€ 8.531.418	€ 7.842.152	€ 7.842.152	€ 7.842.152
Passiva	Realisatie 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
Algemene reserve	€ 5.758.580	€ 5.758.580	€ 5.690.579	€ 5.690.579	€ 5.690.579
Bestemmingsreserves	€ 1.954.978	€ 621.265	€ -	€ -	€ -
Voorzieningen	€ 148.914	€ 123.925	€ 123.925	€ 123.925	€ 123.925
Kortlopende schulden	€ 2.072.989	€ 2.027.648	€ 2.027.648	€ 2.027.648	€ 2.027.648
Totaal	€ 9.935.461	€ 8.531.418	€ 7.842.152	€ 7.842.152	€ 7.842.152

Tabel 19. Meerjarenbalans

Doordat in de huidige ondersteuningsplanperiode bewust een negatief resultaat begroot is, nemen de bestemmingsreserves af. Door het positieve resultaat blijft de algemene reserve boven de benodigde 17% op basis van de risicoanalyse (zie paragraaf 7.4). Vanaf 2020 blijven de reserves gelijk omdat in de meerjarenbegroting een taakstelling is opgenomen voor de nieuwe ondersteuningsplanperiode. De liquide middelen nemen geleidelijk af in deze ondersteuningsplanperiode, maar zijn nog steeds ruim voldoende. De overige posten in deze meerjarenbalans zijn gelijk gehouden aan die in de meerjarenbegroting 2019.

Staat van baten en lasten

	2018	2019	2020	2021	2022
BATEN					
3.1 Rijksbijdrage OC&W	29.385.688	30.117.996	31.360.973	32.385.838	33.341.178
3.2 Overheidsbijdragen	101.757	90.417	70.000	70.000	70.000
3.5 Overige baten	-500	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	29.486.945	30.208.413	31.430.973	32.455.838	33.411.178
LASTEN					
4.1 Personele lasten	9.240.923	9.438.239	9.624.051	9.818.219	10.020.800
4.2 Afschrijvingen	94.262	92.223	92.223	92.223	92.223
4.3 Huisvestingslasten	286.568	300.200	303.202	306.234	309.296
4.4 Overige materiële lasten	885.436	539.734	380.164	383.966	387.805
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.478.561	21.173.030	22.214.232	23.234.246	24.265.521
TOTAAL LASTEN	28.985.750	31.543.425	32.613.872	33.834.887	35.075.647

SALDO BATEN EN LASTEN	501.195	- 1.335.013	-1.182.899	-1.379.050	-1.664.468
SALDO FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	37.395	1.300	1.300	1.300	1.300
TAAKSTELLING OND.PLAN '20-'24			-492.333	-1.377.750	-1.663.168
RESULTAAT	538.590	- 1.333.713	-689.266	-	-

Tabel 20. Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting laat in de huidige ondersteuningsplanperiode (2016-2020) nog een negatief resultaat zien, dit is de gewenste situatie aangezien PPO de bestemmingsreserves gefaseerd wil afbouwen. Bij gelijkblijvend beleid zou in de volgende ondersteuningsplanperiode ook sprake zijn van een negatief resultaat. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2019 is besloten dat in de nieuwe ondersteuningsplanperiode de begroting sluitend moet zijn. Aangezien we niet vooruit kunnen lopen op het beleid in het nieuwe ondersteuningsplan, is er een taakstelling opgenomen ter hoogte van het negatieve resultaat.

Al meerdere jaren is gebleken dat de baten gedurende het lopende boekjaar naar boven worden bijgesteld. Een bijstelling van de rijksbijdragen zal voor 82% ook leiden tot extra lasten, maar niet alle lasten worden automatisch naar boven bijgesteld. Er blijft er dan geld over waarvoor geen bestemming is. Om dit risico te verkleinen wordt bij de meerjarige berekening van de baten alvast uitgegaan van een bijstelling. Voorheen werd gerekend met gelijkblijvende baten.

7.3. Rapportage over de aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

In maart 2016 heeft PPO een risicoanalyse uitgevoerd. Het resultaat was een groslijst van ruim 60 risico's, in de domeinen Inhoudelijk, Organisatie, Bedrijfsvoering en Overig. Deze zijn van specifieke en algemene beheersmaatregelen voorzien.

Middels de voortgangsrapportage, waarin niet alleen de realisatie ten opzichte van de begroting is opgenomen maar ook de eindejaarsverwachting, wordt bijgehouden wat de stand van zaken is en waar nodig en mogelijk worden bijgestuurd.

De risicoanalyse in 2016 heeft inzicht gegeven in de (destijds) benodigde algemene reserve. In 2019 zal PPO de risicoanalyse actualiseren. Het voornemen is om basis van de geactualiseerde risicoanalyse de risico's te verdelen tussen de aangesloten schoolbesturen en PPO. Dit in tegenstelling tot de huidige situatie waarbij alle risico's aan PPO zijn toegekend. Per risico wordt verkend wat het risico inhoudt, welke beheersmaatregelen genomen zijn en nog genomen kunnen worden, waar het risico geplaatst kan worden (samenwerkingsverband en/of schoolbestuur) en wat de impact van het risico moet zijn op het door het samenwerkingsverband (en de schoolbesturen) aan te houden buffervermogen.

7.4. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Sinds 2016 is de kwaliteit van de algemene beheersmaatregelen sterk verbeterd evenals de beheersing van de organisatie en de bedrijfsvoering. De overige risico's zijn echter nog steeds actueel. Deze liggen met name op het gebied van leerlingaantallen, deelname percentage SO en de bijstelling van de rijksbijdragen. De monitoring van deze voornaamste risico's vindt plaats in de voortgangsrapportage.

Aspect	Toelichting	% in WV
Kwaliteit algemene beheersmaatregelen	De kwaliteit van de algemene beheersmaatregelen is nog in ontwikkeling. Misschien is een extra ontwikkelslag nodig. Reden om nog een relatief hoog% aan te houden.	3%
Weging inhoudelijke risico's	Er zijn forse inhoudelijke risico's. Deze hebben echter in veel gevallen niet direct financiële gevolgen.	1%
Weging risico's organisatie en bedrijfsvoering	De kwaliteit van de bedrijfsvoering van PPO kan en moet verder verbeteren. Omdat hier overlap aanwezig is met de algemene beheersmaatregelen is het percentage beperkt gehouden. Tevens zijn hier risico's in het personeelsbestand van PPO gekwantificeerd.	2%
Weging overige risico's	Het voornaamste overige risico, is het financiële risico dat het swv de uitgaven voor verwijzingen naar sbo en so nog niet goed kan prognosticeren. Afwijkingen zijn van grote invloed op het lopende en aanstaande begrotingsjaar. Omdat dit om grote bedragen gaat (een afwijking van 50 so leerlingen meer kost minimaal € 450.000) wordt hiervoor nog een relatief hoog percentage opgenomen in het weerstandsvermogen.	4%
Totaal bufferfunctie		10%
Totaal transactiefunctie		7%

Tabel 21. Financiële risico's conform risico-analyse maart 2016

7.5. Rapportage toezichthoudend orgaan

Zie hoofdstuk 8.

ONDERTEKENING

Datum ondertekening: 06-06-2019

Dhr. M. Minderhoud
Directeur-bestuurder PPO Rotterdam

8. RAPPORTAGE TOEZICHTHOUDEND ORGAAN

De Algemene Vergadering (AV), die bestaat uit de afgevaardigden² van de 20 in samenwerkingsverband PPO Rotterdam deelnemende schoolbesturen, vormt het toezichthoudend orgaan van de Vereniging. Voor alle leden geldt dat zij hun functie binnen het samenwerkingsverband onbezoldigd vervullen. Voor een overzicht van betaalde en onbetaalde (neven)functies van de leden van het toezichthoudend orgaan wordt verwezen naar de jaarverslagen van de aangesloten schoolbesturen. De betaalde en onbetaalde (neven)functies van de directeur-bestuurder staan vermeld in bijlage 1.

De AV heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het Bestuur en op de gang van zaken binnen de Vereniging. Daartoe heeft de AV als ‘paraplu’ boven het ondersteuningsplan, het activiteiten(jaar)plan en de (meerjaren)begroting van PPO een toezichtkader opgesteld. In het toezichtkader wordt uitgelegd dat het intern toezicht vormgegeven wordt door de Algemene Vergadering (AV) en de daaraan verbonden commissies (commissie middelen, remuneratiecommissie, kwaliteitscommissie en de agendacommissie). Het toezichtkader gaat over de focus van de toezichthouder, de inrichting van het toezichtproces (in de relatie met het bestuur) en de inhoudelijke aandachtspunten bij de uitvoering van het toezicht. De taken van de commissies zijn beschreven in het huishoudelijk reglement. (versie 1.1; 21 november 2016) en liggen in lijn met artikel 9 lid 2 van de statuten.

Daarnaast houdt de AV toezicht op het naleven van de wettelijke voorschriften door het aanstellen en benoemen van een accountant die jaarlijks een accountantscontrole uitvoert en het bestuursverslag ter vaststelling voorlegt aan de toezichthouder. Tevens neemt de AV kennis van de rapporten die door de Inspectie van Onderwijs eens in de vier jaar worden opgesteld.

De AV is in 2018 in een viertal vergaderingen bijeengekomen. In deze vergadering heeft de AV zich op de hoogte gesteld van de inhoudelijke resultaten van de Vereniging en van de resultaten van de gevoerde bedrijfsvoering en het financieel beleid. Het beleid en beheer is gevoerd door de directeur-bestuurder binnen de kaders van het Ondersteuningsplan 2016-2020, het activiteitenplan 2018 en van de begroting 2018. De vergaderingen van de AV zijn voorbereid door de commissie Kwaliteit, de commissie Middelen en de Agendacommissie. Ook deze commissies zijn in 2018 vier maal bijeengekomen en hebben in deze vergaderingen adviezen aan de AV voorbereid. De remuneratiecommissie is in 2018 drie maal bijeen geweest. Deze commissie beoordeelt en evalueert het functioneren van de directeur-bestuurder en koppelt haar bevindingen terug aan de AV. In de derde en laatste bijeenkomst van 2018 is dit onder andere gedaan aan de hand van een 360 graden feedback die door 14 stakeholders (binnen én buiten het samenwerkingsverband) is ingevuld.

² Voor een overzicht van namen en functies van de leden van de Algemene Vergadering wordt verwezen naar de WNT verantwoording die onderdeel is van het jaarrekening.

Onder meer het bestuursverslag 2017 (mei 2018), de begroting 2019 (december 2018), decharge van de oud directeur-bestuurder en aanstelling van de nieuwe directeur-bestuurder en de benoeming van een (nieuwe) externe accountant zijn in 2018 door de AV behandeld en waar nodig vastgesteld en/of goedgekeurd. Een en ander is voorbereid door de commissies Middelen en Kwaliteit, die vanuit de leden van de AV zijn samengesteld.

Er heeft in 2018 geen zelfevaluatie van de AV als toezichhoudend orgaan plaatsgevonden. Wel is er aandacht geweest voor de evaluatie van de werkwijze met commissies. Voornemen is om vóór de start van de nieuwe Ondersteuningsplanperiode ook de AV als geheel te evalueren. Daarna zal gekeken worden met welke frequentie dit herhaald zal worden.

Vanwege het aangekondigde vertrek van de oud directeur-bestuurder (per 1 februari 2018) is door de AV in november 2017 een selectieprocedure gestart om een opvolger aan te trekken. Bij het opstellen van het profiel zijn de leden van de AV nadrukkelijk betrokken. In februari en maart hebben gesprekken plaatsgevonden met een Selectiecommissie, een Benoemingsadviescommissie en de Remuneratiecommissie, waarna eind maart de beoogde kandidaat voor benoeming aan de AV is voorgedragen. 1 april is dhr. Michiel Minderhoud gestart als nieuwe directeur-bestuurder van PPO Rotterdam.

In de statuten van het samenwerkingsverband en het eerder genoemde toezichtkader zijn de kaders voor de relatie tussen directeur-bestuurder en toezichthouder vastgelegd. Bovendien handelen de AV en de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband overeenkomstig de code voor goed bestuur zoals die is geformuleerd door de PO-raad.

Datum ondertekening: 06-06-2019

Dhr. H.W.M. van Blijswijk
Voorzitter AV PPO Rotterdam

9. JAARREKENING

Bijlage 1. Nevenfuncties

De directeur-bestuurder van PPO Rotterdam, dhr. Michiel Minderhoud, vervulde naast zijn werkzaamheden voor het samenwerkingsverband in 2018 de volgende nevenfuncties:

- Senior adviseur, BMC
Van 1 april tot 1 juni, voor 8 uur in de week
- Voorzitter Stichting Bibliotheekgebouw Lekkerkerk
Heel 2018

Gedurende 2018 is de functie van directeur-bestuurder ook nog korte tijd vervuld door mevr. Nicole Teeuwen en Dhr. Frederik van Winkelen. Aangezien beiden niet langer werkzaam zijn voor PPO Rotterdam en de duur van de werkzaamheden respectievelijk 1 en 2 maanden betrof, is ervoor gekozen van beide personen geen overzicht van nevenfuncties in het jaarverslag op te nemen.

JAARREKENING

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen voor waardering van activa, passiva en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

GRONDSLAGEN BALANS

Vaste activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven. Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie	afschrijvings- termijn in maanden	afschrijvings- percentage per jaar	activerings- grens in €
Verbouwingen	108	11,11%	500
Meubilair en inventaris:			
- Bureaus	240	5,00%	500
- Stoelen	120	10,00%	500
- Kasten	240	5,00%	500
- Tafels	240	5,00%	500
- Leerlingensets	180	6,67%	500
- Huishoudelijke- en klein apparatuur	60	20,00%	500
ICT:			
- Server	48	25,00%	500
- Netwerk	120	10,00%	500
- Computers	36	33,33%	500
- Printers	48	25,00%	500
- Telefooncentrale	60	20,00%	500
- Patch- en serverkasten	120	10,00%	500
Leermiddelen:			
- Methodes	96	12,50%	n.v.t.
Overige activa			
- Fietsen	48	25,00%	500

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen of van doordecentralisatie van de huisvesting. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Flottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan 12 maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve(s) en bestemmingsreserve(s).

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve personeel	opvangen van de risico's van vervanging nu PPO eigenrisicodragers is	door de directeur-bestuurder, voor de personele lasten van de vervanging	143.540
- Reserve basisbudget passend onderwijs	ondersteunen van de besturen en scholen bij het realiseren van passend, thuisnabij onderwijs	door de directeur-bestuurder, voor het basisbudget passend onderwijs besturen en wijken	1.811.438
- Reserve transitie WSNS naar PPO	dekking van de kosten voortvloeiend uit het transitieplan (2016)	door het bestuur	-

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Voor het contant maken van de waarde van de voorziening wordt gerekend met een rekenrente welke voor eind 2018 wordt bepaald. De berekening is als volgt:

Rekenrente = Wettelijke rente (bron: DNB) +/- Inflatie (bron: CBS).

Voor 2018 wordt er gerekend met een rekenrente van -0,10%. Waarbij de waarde voor de wettelijke rente vastgesteld is op 2,00% en de uitgangswaarde voor de inflatie 2,10% is.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Leasing

Operationele leasing

Bij de vereniging kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vereniging ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Dit is meestal de nominale waarde.

GRONDSLAGEN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserve(s) die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Vereniging de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Vereniging heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.

De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.

De instelling is volgens de cao PO aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2018 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2018 97,00%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Prijrisico

De instelling heeft geen effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten, opgenomen onder vlottende activa, en loopt daarom geen risico's ten aanzien van de waardering. De instelling beheerst het marktrisico door onderscheid aan te brengen in de portefeuille, en limieten te stellen.

Rente- en kasstroomrisico

De Instelling heeft geen rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en geen rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen) en loopt daarover geen renterisico.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Kredietrisico

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal voldoen aan het treasurybeleid.

BALANS PER 31 DECEMBER 2018

En vergelijkende cijfers 2017. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
1	ACTIVA				
1.1	Vaste activa				
1.1.2	Materiële vaste activa	344.578		379.501	
	<i>Totaal vaste activa</i>		<i>344.578</i>		<i>379.501</i>
1.2	Vlottende activa				
1.2.2	Vorderingen	436.359		164.415	
1.2.4	Liquide middelen	9.154.524		9.225.000	
	<i>Totaal vlottende activa</i>		<i>9.590.883</i>		<i>9.389.415</i>
	TOTAAL ACTIVA		9.935.461		9.768.916
2	PASSIVA				
2.1	Eigen vermogen	7.713.558		7.174.969	
2.2	Voorzieningen	148.914		123.925	
2.4	Kortlopende schulden	2.072.989		2.470.022	
	TOTAAL PASSIVA		9.935.461		9.768.916

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018
En vergelijkende cijfers 2017

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
3 Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	29.385.688		27.410.903		27.106.910	
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	101.757		70.000		-	
3.5 Overige baten	-500		-		37.446	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal baten</i>		<i>29.486.945</i>		<i>27.480.903</i>		<i>27.144.356</i>
4 Lasten						
4.1 Personeelslasten	9.240.923		9.556.933		8.996.419	
4.2 Afschrijvingen	94.262		88.509		78.805	
4.3 Huisvestingslasten	286.568		293.000		279.111	
4.4 Overige lasten	885.436		1.492.089		781.204	
4.5 Doorbetalingen aan schoolbesturen	18.478.561		18.079.865		17.502.236	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Totaal lasten</i>		<i>28.985.750</i>		<i>29.510.396</i>		<i>27.637.775</i>
		<hr/>		<hr/>		<hr/>
<i>Saldo baten en lasten *</i>		<i>501.195</i>		<i>-2.029.493</i>		<i>-493.419</i>
6 Financiële baten en lasten						
6.1 Financiële baten	37.395		-		51.082	
	<hr/>		<hr/>		<hr/>	
<i>Saldo financiële baten en lasten</i>		<i>37.395</i>		<i>-</i>		<i>51.082</i>
		<hr/>		<hr/>		<hr/>
Totaal resultaat *		<u>538.590</u>		<u>-2.029.493</u>		<u>-442.337</u>

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

KASSTROOMOVERZICHT 2018
En vergelijkende cijfers 2017

Ref.	2018		2017		
	€	€	€	€	
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfssoefening (saldo baten en lasten)		501.195		-493.420	
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>					
- Afschrijvingen	4.2	94.262		78.805	
- Mutaties voorzieningen	2.2	24.989		11.671	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat		119.251		90.476	
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>					
- Vorderingen	1.2.2/-1.2.2.14	-286.074		399.192	
- Kortlopende schulden	2.4/-2.4.18	-397.033		963.897	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal		-683.107		1.363.089	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-62.661		960.145	
Ontvangen interest	6.1.1/-1.2.2.14	51.524		51.082	
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-11.137		1.011.227	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings in materiële vaste activa	1.1.2	-59.339		-129.392	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-59.339		-129.392	
Mutatie liquide middelen	1.2.4	<u>-70.476</u>		<u>881.835</u>	
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
		2018		2017	
		€	€	€	€
Stand liquide middelen per 1-1		9.225.000		8.343.164	
Mutatie boekjaar liquide middelen		<u>-70.476</u>		<u>881.836</u>	
Stand liquide middelen per 31-12			<u>9.154.524</u>		<u>9.225.000</u>

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Ver- bouwingen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	65.305	524.611	5.882	595.798
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	14.457	199.757	2.083	216.297
Materiële vaste activa er 01-01-2018	50.848	324.855	3.799	379.501
Verloop gedurende 2018				
Investerings	4.929	30.714	23.696	59.339
Afschrijvingen	7.347	82.930	3.984	94.262
Mutatie gedurende 2018	2.419-	52.216-	19.712	34.923-
Stand per 31-12-2018				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	70.234	555.325	29.578	655.137
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	21.805	282.687	6.067	310.559
Materiële vaste activa er 31-12-2018	48.429	272.639	23.511	344.578

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2 Vorderingen	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
1.2.2.10 Overige vorderingen	331.447		68.638	
<i>Subtotaal vorderingen</i>	331.447		68.638	
1.2.2.12 Vooruitbetaalde kosten	68.140		44.876	
1.2.2.14 Te ontvangen interest	36.772		50.901	
<i>Overlopende activa</i>	104.912		95.777	
Totaal Vorderingen	436.359		164.415	

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.4 Liquide middelen	31-12-2018		31-12-2017	
	€	€	€	€
1.2.4.1 Kasmiddelen	4		31	
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	9.154.520		9.224.968	
Totaal liquide middelen	9.154.524		9.225.000	

Onder de liquide middelen is een bankgarantie begrepen ad € 5.920, dit deel van de liquide middelen staat niet ter vrije beschikking van de Vereniging.

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1 Eigen vermogen				
2.1.1.1 Algemene reserve	4.321.685	1.394.165	42.730	5.758.580
2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)	2.853.283	-855.575	-42.730	1.954.978
Totaal Eigen vermogen	7.174.968	538.590	-	7.713.558

Algemene reserve

Het resultaat betreft het bedrijfsresultaat van PPO minus de kosten voor het basisbudget passend onderwijs besturen én wijken. Zie hieronder ook de toelichting bij de reserve basisbudget passend onderwijs.

De overige mutaties betreft het resterende deel (voor opheffing) van de reserve transitie WSNS naar PPO. Dit saldo is naar de algemene reserve overgeboekt.

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

	Stand per 01-01-2018	Resul- taat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12- 2018
	€	€	€	€
2.1.1.2.1 Reserve personeel	143.540	-	-	143.540
2.1.1.2.6 Reserve basisbudget passend onderwijs	2.559.147	-747.709	-	1.811.438
2.1.1.2.8 Reserve transitie WSNS naar PPO	150.596	-107.866	-42.730	-
Totaal bestemmingsreserves publiek	2.853.283	-855.575	-42.730	1.954.978

Reserve personeel

Er is besloten in 2018 geen kosten t.l.v. deze reserve te brengen, aangezien de personeelslasten lager waren dan begroot.

Reserve basisbudget passend onderwijs

De doorbetalingen basisbudget passend onderwijs besturen én wijken, minus € 925.000 zijn t.l.v. deze reserve gebracht. Over de jaren 2016 t/m 2020 wordt jaarlijks € 925.000 uit de structurele middelen betaald, de rest van de doorbetalingen gaan uit deze reserve.

Reserve transitie WSNS naar PPO

De kosten van inhuur van een functionaris gegensbescherming, een privacybeheerder en voor de implementatie van Kindkans, en de kosten van scholing Kindkans zijn t.l.v. deze reserve geboekt. Daarna is deze reserve opgeheven. Het resterende saldo is t.g.v. de algemene reserve geboekt.

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personele voorzieningen

	Stand per 01-01- 2018	Dotatie 2018	Onttrek- king 2018	Vrijval 2018	Rente mutatie*	Stand per 31-12- 2018	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4 Jubileum- uitkeringen	123.925	35.541	10.552	-	-	148.914	21.917	61.093	65.904
Totaal personele voorzieningen	123.925	35.541	10.552	-	-	148.914	21.917	61.093	65.904

* bij netto contante waarde

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2018		31-12-2017	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	750.997		676.548	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	305.393		309.058	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	92.028		85.787	
2.4.12	Kortlopende overige schulden	674.662		971.801	
	<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>	1.823.080		2.043.194	
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	8.252		440	
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	241.657		230.666	
2.4.19	Overige overlopende passiva	-		195.722	
	<i>Overlopende passiva</i>	249.909		426.828	
	Totaal Kortlopende schulden	2.072.989		2.470.022	

Overige overlopende passiva

Hier stonden in 2017 de opgenomen kosten voortvloeiend uit de verplichtingenadministratie. In 2018 zijn deze kosten onder de kortlopende overige schulden opgenomen.

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHIEDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen	<u>2018</u>		<u>Begroot 2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€	€	€
3.1.1 Rijksbijdragen						
3.1.1.1 Rijksbijdrage OCW	28.515.949		26.739.244		26.360.453	
Totaal Rijksbijdrage	<u>28.515.949</u>		<u>26.739.244</u>		<u>26.360.453</u>	
3.1.2 Overige subsidies						
3.1.2.1 Overige subsidies OCW	869.739		671.659		746.457	
Totaal Rijksbijdragen	<u>869.739</u>	869.739	<u>671.659</u>	671.659	<u>746.457</u>	746.457
Totaal Rijksbijdragen		<u><u>29.385.688</u></u>		<u><u>27.410.903</u></u>		<u><u>27.106.910</u></u>
3.2 Overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	<u>2018</u>		<u>Begroot 2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€	€	€
3.2.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies overige overheden						
3.2.2.2 Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en subsidies	101.757		70.000		-	
Totaal Overige overheidsbijdragen en subsidies overige overheden	<u>101.757</u>		<u>70.000</u>		<u>-</u>	
Totaal overheidsbijdragen en subsidies overige overheden		<u><u>101.757</u></u>		<u><u>70.000</u></u>		<u><u>-</u></u>
3.5 Overige baten	<u>2018</u>		<u>Begroot 2018</u>		<u>2017</u>	
	€	€	€	€	€	€
3.5.10 Overige	-500		-		37.446	
Totaal overige baten	<u>-500</u>	<u>-500</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>37.446</u>	<u>37.446</u>

4 Lasten

4.1	Personeelslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	5.616.358		7.230.105		5.387.323	
4.1.1.2	Sociale lasten	669.384		-		731.018	
4.1.1.3	Premies Participatiefonds	266.126		-		190.944	
4.1.1.4	Premies Vervangingsfonds	11.143		-		10.494	
4.1.1.5	Pensioenpremies	808.241		-		734.774	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		7.371.252		7.230.105		7.054.553
4.1.2	Overige personele lasten						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	35.541		20.000		15.844	
4.1.2.3	Overige	1.924.454		2.306.828		2.005.912	
	Totaal overige personele lasten		1.959.995		2.326.828		2.021.756
4.1.3	Ontvangen uitkeringen personeel						
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	90.324		-		79.890	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		90.324		-		79.890
	Totaal personele lasten		9.240.923		9.556.933		8.996.419

Sociale lasten

In 2018 is € 101.075 van de belastingdienst terug ontvangen over de jaren 2014 t/m 2017. I.v.m. een verkeerde sectoraansluiting was er in die jaren teveel premie afgedragen. De werkelijke kosten 2018 zijn derhalve € 770.459.

Overige

Dit betreft:

<i>Kosten uitbesteding derden</i>	1.217.686	1.198.200	1.207.680
<i>Overdracht personeel</i>	457.474	740.000	602.336
<i>(Na-)scholing</i>	212.077	300.000	153.276
<i>Diverse overige</i>	37.217	68.628	42.620
	<u>1.924.454</u>	<u>2.306.828</u>	<u>2.005.912</u>

Gemiddeld aantal werknemers

Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 143 in 2018 (2017: 127). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2018	2017
Bestuur / Management	1	1
Ondersteunend personeel	142	126
Totaal gemiddeld aantal werknemers	<u>143</u>	<u>127</u>

4.2	Afschrijvingen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	94.262		88.509		78.805	
	Totaal afschrijvingen		94.262		88.509		78.805

4.3	Huisvestingslasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur		259.885		270.000		258.395
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)		1.446		3.000		4.748
4.3.5	Schoonmaakkosten		17.581		12.000		13.786
4.3.6	Belastingen en heffingen		2.100		2.000		486
4.3.8	Overige		5.556		6.000		1.696
	Totaal huisvestingslasten		286.568		293.000		279.111

4.4	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten		224.906		198.856		177.844
4.4.2	Inventaris en apparatuur		5.079		7.000		272
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen		48.942		39.500		59.488
4.4.5	Overige		606.509		1.246.733		543.600
	Totaal overige lasten		885.436		1.492.089		781.204

Overige

De overige overige lasten zijn op de volgende pagina op onderdelen uitgesplitst.

Seperate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

	2018		Begroot 2018		2017	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1	Controle van de jaarrekening	22.663	10.000		21.873	
4.4.1.1.2	Andere controlewerkzaamheden	-	-		-	
4.4.1.1.3	Fiscale advisering	-	-		-	
4.4.1.1.4	Andere niet-controlediensten	-	-		-	
	Totaal	22.663	10.000		21.873	

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Meerdere accountantskantoren hebben werkzaamheden verricht in het huidig en/of vorig boekjaar, een uitsplitsing naar kantoor is hieronder opgenomen.

Werkzaamheden	Accountantskantoor:		
	Totaal 2018	Van Ree	PWC
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	22.663	18.186	4.477
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal	22.663	18.186	4.477

Werkzaamheden	Accountantskantoor:		
	Totaal 2017	Van Ree	PWC
	€	€	€
Controle van de jaarrekening	21.873	-	21.873
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal	21.873	-	21.873

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vereniging zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het lastenstelsel.

4.4.5	Overige lasten	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.4.5.1	Wervingskosten		24.565		15.000		17.343
4.4.5.2	Representatiekosten		6.238		5.500		3.575
4.4.5.4	Buitenschoolse cq bijzondere activiteiten		526.035		1.163.733		463.647
4.4.5.6	Contributies		7.119		5.000		4.454
4.4.5.7	Abonnementen		3.306		5.000		2.361
4.4.5.8	Medezeggenschapsraad		4.854		5.000		1.205
4.4.5.9	Verzekeringen		9.355		15.000		823
4.4.5.10	Reproductiekosten, drukwerk, schoolgids		13.225		19.500		23.464
4.4.5.11	Toetsen en testen		3.288		8.000		8.979
4.4.5.13	Overige overige lasten		8.524		5.000		17.750
	Totaal overige lasten		606.509		1.246.733		543.601

4.5	Doorbetalingen aan schoolbesturen	2018		Begroot 2018		2017	
		€	€	€	€	€	€
4.5.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW						
4.5.1.1	Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW voor (v)so		13.843.068		12.996.342		12.335.688
	Totaal Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW		13.843.068		12.996.342		12.335.688
4.5.2	Doorbetaling op basis van februari						
4.5.2.1	Doorbetaling op basis van februari (v)so		673.679		840.708		673.615
4.5.2.2	Doorbetaling op basis van februari sbo		59.353		-40.044		283.160
	Totaal Doorbetaling op basis van februari		733.032		800.664		956.775
4.5.3	Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen		3.902.461		4.282.859		4.209.772
	Totaal Doorbetalingen aan schoolbesturen		18.478.561		18.079.865		17.502.235

Overige doorbetalingen van rijksbijdragen aan schoolbesturen

dit betreft:

<i>(school-)maatwerkbudgetten</i>	1.367.437	1.540.000	1.728.229
<i>arrangementen SBO-profiel</i>	501.167	1.058.407	191.352
<i>arrangementen SO-profiel</i>	294.155	269.500	151.841
<i>basisbudgetten passend onderwijs besturen</i>	724.098	720.000	1.506.053
<i>basisbudgetten passend onderwijs wijken</i>	948.611	655.988	553.328
<i>uitgaand grensverkeer</i>	203.659	136.573	159.271
<i>inkomend grensverkeer</i>	-136.665	-99.609	-85.120
<i>professionalisering</i>	-	-	4.817
	<u>3.902.461</u>	<u>4.280.859</u>	<u>4.209.772</u>

6 Financiële baten en lasten

6.1 Financiële baten

6.1.1 Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Totaal financiële baten

Nettoresultaat *

*- is negatief

	<u>2018</u>	<u>Begroot 2018</u>	<u>2017</u>
	€	€	€
	37.395	-	51.082
	<u>37.395</u>	<u>-</u>	<u>51.082</u>
	<u>538.590</u>	<u>-2.029.493</u>	<u>-442.336</u>

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2018	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		1.394.165
2.1.2	<u>Bestemmingsreserves (publiek)</u>		
2.1.2.6	Reserve basisbudget passend onderwijs	-747.709	
2.1.2.8	Reserve transitie WSNS naar PPO	-107.866	
	Totaal bestemmingsreserves publiek	-855.575	
	Totaal resultaat		538.590

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die hier dienen te worden toegelicht.

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Statutaire naam	Juridische vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten
De Kralingsche school	Vereniging	Rotterdam	4
LEV Scholengroep West Nederland	Vereniging	Alphen ad Rijn	4
Martinusstichting voor so en vso	Stichting	Rotterdam	4
Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs	Vereniging	Rotterdam	4
Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
Cosmicus Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
Hindoe Onderwijs Nederland	Stichting	Den Haag	4
Stichting Islamitisch Primair Onderwijs Rijnmond	Stichting	Rotterdam	4
Kind en Onderwijs Rotterdam	Stichting	Rotterdam	4
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Hillegersberg Schiebroek	Stichting	Rotterdam	4
Rotterdamse Schoolvereniging	Stichting	Rotterdam	4
Stichting Van Brienoordschool	Stichting	Rotterdam	4
Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam eo	Stichting	Rotterdam	4
Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4
Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland	Stichting	Rotterdam	4
Yulius Onderwijs	Stichting	Dordrecht	4
De Rotterdamse Montessorischool	Vereniging	Rotterdam	4
De Van Oldenbarneveltschool	Vereniging	Rotterdam	4
Montessorischool Kralingen	Vereniging	Rotterdam	4
Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs	Stichting	Rotterdam	4

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

VERANTWOORDING SUBSIDIES

Niet van toepassing, er zijn geen subsidies die toegelicht dienen te worden.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam is een samenwerkingsverband. Voor onderwijs gerelateerde instellingen geldt geen indeling in een bezoldigingsklasse en geldt altijd het WNT bezoldigingsmaximum van € 189.000.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

De volgende leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Topfunctionaris				
Aanhef	De heer	De heer	De heer	De heer
Voorletters	H.	R.	E.	H.
Tussenvoegsel	van	van den		
Achternaam	Blijswijk	Berg	Heugens	Meems
Functie(s)	voorzitter AV	vice-voorz.AV	lid AV	lid AV

Topfunctionaris				
Aanhef	De heer	De heer	De heer	Mevrouw
Voorletters	C.	T.	R.K.	M.
Tussenvoegsel				
Achternaam	Goverde	Groot Zwaaftink	Ramnewash	Baan
Functie(s)	lid AV	lid AV	lid AV	lid AV

Topfunctionaris				
Aanhef	De heer	Mevrouw	De heer	De heer
Voorletters	C.	A.	P.	P.
Tussenvoegsel		van		
Achternaam	Gerdan	Dijk-Freeke	Severin	Audenaert
Functie(s)	lid AV	lid AV	lid AV	lid AV

Topfunctionaris				
Aanhef	Mevrouw	De heer	Mevrouw	De heer
Voorletters	D.	J.	M.	H.
Tussenvoegsel			de	
Achternaam	Middelkoop	Gommrs	Kreek	Dirksen
Functie(s)	lid AV	lid AV	lid AV	lid AV

Topfunctionaris				
Aanhef	Mevrouw	Mevrouw	De heer	De heer
Voorletters	A.	M.	K.	M.
Tussenvoegsel	van der	van		de
Achternaam	Kooi	Leeuwen	Terdu	Bruin
Functie(s)	lid AV	lid AV	lid AV	lid AV

Topfunctionaris				
Aanhef	De heer	De heer		
Voorletters	M.	T.		
Tussenvoegsel				
Achternaam	Disli	Catak		
Functie(s)	lid AV	lid AV		

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris		
Dienstbetrekking	Ja	Ja
Aanhef	De heer	Mevrouw
Voorletters	M.	N.A.
Tussenvoegsel		
Achternaam	Minderhoud	Teeuwen

Functievervulling in verslagjaar (2018)		
Functie(s)	directeur-bestuurder	directeur-bestuurder
Aanvang functie	01-04	01-01
Afloop functie	31-12	02-06
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000	0,363
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee	Ja
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige		Landelijke sectorraad Praktijkonderwijs

Bezoldiging in verslagjaar (2018)		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	74.831	26.757
Beloningen betaalbaar op termijn	12.081	2.424
Subtotaal bezoldiging	86.912	29.181
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Totale bezoldiging	86.912	29.181
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering		
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	142.397	28.774
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		*

* De overschrijding van het bezoldigingsmaximum voor N.A. Teeuwen houdt verband met de uitbetaling van het vakantiegeld in mei 2018. Deze bezoldigingscomponent heeft voor 7/12e deel betrekking op een ander kalenderjaar dan waarin de uitbetaling in de salarisadministratie is verwerkt. Deze bezoldigingscomponent mag voor de toetsing aan het toepasselijke bezoldigingsmaximum voor 7/12e deel worden toegerekend aan dat jaar. Door de toerekening aan het jaar waarin het recht vakantiegeld is opgebouwd wordt in dat jaar niet alsnog de norm in dat jaar overschreden. Vanwege deze toerekening is in 2018, het jaar van uitbetaling, geen sprake van een onverschuldigde betaling.

Gegevens in vorig verslagjaar (2017)		
Dienstbetrekking		Ja
Functie(s)		directeur bestuurder
Aanvang functie		01-01
Afloop functie		31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1,000
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding		97.645
Beloningen betaalbaar op termijn		15.679
Totale bezoldiging	-	113.324
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum		181.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionarissen hebben geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2018 ontvangen.

WNT-VERANTWOORDING 2018

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris

Aanhef	De heer
Voorletters	F.
Tussenvoegsel	van
Achternaam	Winkelen

Functievervulling

Functie(s)	directeur-bestuurder a.i.
Aanvang functievervulling in verslagjaar	01-02-18
Afloop functievervulling in verslagjaar	30-04-18
Aantal maanden in verslagjaar (mndn)	3
Aanvang functievervulling in vorig verslagjaar	
Afloop functievervulling in vorig verslagjaar	
Uren in vorig verslagjaar (uur)	-
Aantal maanden in vorig verslagjaar (mndn)	-

Bezoldiging

Uitgekeerde bezoldiging in verslagjaar	12.569
Uitgekeerde bezoldiging in vorig verslagjaar	-
Uitgekeerde bezoldiging gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	12.569
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Totale bezoldiging exclusief BTW	12.569
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	

Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum

Maximum uurtarief in verslagjaar	182
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in verslagjaar	75.900
Werkelijk uurtarief in verslagjaar lager dan het maximum uurtarief	Ja
Werkelijk uurtarief in verslagjaar indien hoger	-
Maximum uurtarief in vorig verslagjaar	176
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum in vorig verslagjaar	-
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar lager dan het maximum uurtarief in vorig verslagjaar	Ja
Werkelijk uurtarief in vorig verslagjaar indien hoger	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum gehele tijdvak 1 t/m 12 maanden	75.900

Toelichting

* Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post '1.2.2 Overige vorderingen'

WNT-VERANTWOORDING 2018

Toezichthoudend topfunctionaris

Niet van toepassing, er zijn geen toezichthoudend topfunctionarissen

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijkende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijkende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van t/m		Loop- tijd	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag
					per maand	verslag- jaar	< 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar	totaal
				Mndn	€	€	€	€	€	€
1	Koers VO	1-6-2016	31-8-2024	98	6.624	85.488	79.488	317.952	52.992	450.432
2	Dyade	1-1-2019	31-12-2019	12	3.534	47.460	42.412	-	-	42.412
3	Arval	1-1-2019	31-12-2021	36	1.000	11.555	12.000	24.000	-	36.000
4	BNP (Canon)	1-8-2015	31-12-2022	72	488	5.698	8.112	18.251	-	26.363
5	Canon	1-1-2019	30-6-2021	30	630	3.137	13.809	44.718	-	58.526
6	CJG (huur loc. Centrum Noord)	1-7-2017	31-3-2021	45	1.602	19.318	19.222	24.027	-	43.249
7	CJG (huur loc. Hoogvliet-Pernis)	1-7-2017	onb.		1.137	13.649	13.717	-	-	13.717
8	CJG (huur loc. Feijenoord)	1-7-2017	onb.		1.870	22.444	22.556	-	-	22.556
9	CJG (huur loc. IJsselmonde)	1-7-2017	onb.		2.179	26.142	26.272	-	-	26.272
10	CJG (huur loc. Prins Alexander)	1-7-2017	onb.		2.573	30.879	31.033	-	-	31.033
11	CJG (huur loc. Delfshaven)	1-7-2017	31-12-2019	30	1.227	14.726	14.799	-	-	14.799
12	CJG (huur loc. Kralingen Crooswijk)	1-7-2017	onb.		2.274	27.288	27.424	-	-	27.424
13	CJG (huur loc. HOS)	1-7-2017	onb.		2.073	24.881	25.004	-	-	25.004
14	Metterwoon (huur loc. Charlois)	1-9-2018	31-8-2021	36	2.035	8.878	24.417	40.695	-	65.113
15	APS IT	31-12-2017	30-12-2021	48	510	6.117	6.120	12.240	-	18.360
16	Driestar (licentie Kindkans)	1-1-2019	31-12-2022	48	2.329	27.953	27.953	83.860	-	111.814
17	Eset	1-5-2018	30-4-2021	36	90	1.072	1.078	1.437	-	2.515
18	CWS	1-10-2018	30-9-2021	36	100	-	1.200	2.100	-	3.300

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Rotterdam, - - 2019

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Bestuurder

M. Minderhoud

Algemene Vergadering (intern toezicht)

Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs

Stichting Hindoe Onderwijs Nederland

Stichting Islamistisch Primair Onderwijs Rijnmond

Stichting Van Brienoordschool

Stichting Protestants-Christelijk Basis- en Orthopedagogisch Onderwijs

Stichting voor Interconfessioneel Onderwijs te Rotterdam

Stichting Protestants-Christelijk Onderwijs Hillegersberg-Schiebroek

Stichting Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland

Vereniging Montessorischool Kralingen

Vereniging De Rotterdamse Montessorischool

Vereniging LEV Scholengroep West Nederland

Stichting Bestuur Openbaar Onderwijs (BOOR)

Stichting Cosmicus Onderwijs

Stichting Rotterdamse Schoolvereniging

Martinusstichting voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs

Stichting Kind en Onderwijs Rotterdam

Stichting Yulius Onderwijs

Vereniging De Kralingsche School

Vereniging De Van Oldebarneveltschool voor Neutraal Bijzonder Onderwijs

Stichting Horizon Jeugdzorg en Speciaal Onderwijs

Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

Statutaire adres

Postbus 22171, 3003 DD Rotterdam

Adres feitelijke activiteiten

Schiekade 34, 3032 AJ Rotterdam

OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Er is statutair niets geregeld inzake de bestemming van het resultaat.

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam: Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam
Adres: Postbus 22171, 3003 DD Rotterdam
Telefoon: 010-3031400
E-mailadres: info@pporotterdam.nl
Internetsite: www.pporotterdam.nl
Bestuursnummer: 42650
Contactpersoon: T. Dooms
Telefoon: 06-22954971
E-mailadres: t.dooms@pporotterdam.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de Algemene Ledenvergadering van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Rotterdam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Leidse Schouw 2
2408 AE Alphen aan den Rijn
Postbus 352
2400 AJ Alphen aan den Rijn

T (0172) 78 21 30
alphenaandenrijn@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 64599892

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Algemene Ledenvergadering voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De Algemene Ledenvergadering is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de

Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
 - het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
 - het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
 - het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
 - het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Algemene Ledenvergadering onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 6 juni 2019

Van Ree Accountants

drs. J. Bergman RA